Hitler Alman halkının umumî reyine müracaat etmiye karar verdi

VAKIT

Ampul ihtikârı anlaşıldı, fakat gümrükte ihtiyaca kâfi ampul var

16ıncı Yıl * Sayı : 5665 Yazı İşleri Telefonu : 24379 PAZAR, 15 Birinci teşrin (10 uncu ay) 1933 İdare Telefonu : 24370 Sayısı 5 Kuruş

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Almanya parlâmentoları dağıtıldı, milletler cemiyetinden, silâhları azaltma konferansından çekildi

Rize çayı memleket ihtiyacını temin edebilir

Rizede altı, yedi sene evvel bir fidanlık tesis edilmişti. Bu fidanlıkta portakal, mandalina, fındık gibi meyva fidanları yetiştirilir. O civarda bulunan kızılağaç ormanlarını ve çalılıklarını kaldırarak meyva bahçesi yapmak isteyenlere verilir. Rize fidanlığında çay da yetiştirmek için tecrübeler yapılmıştır ve bu tecrübeler muvaffakıyetle neticelenmiştir.

Fidanlıkta yetiştirilen çay hakikaten nefistir. Vakıa ilk zamanlarda bu çay pişirildiği vakit biraz ot kokusu hissediliyormuş. Fakat şimdi bu koku da kalmamış. Onun için Rize sahillerinde bir gün bütün memleketi hariçten çay getirmekten müstağni kılacak derecede çay yetiştirilebilmesi ümitleri çok kuvvetlenmiştir.

Hepimizin hatırımızdadır. Üç, dört sene evvel cihan iktısadî buhranı memleketimize sirayet ettiği ve ithalât ile ihracatımızı muvazenelendirmek için millî iktısadiyatımızı kontrol altına almak ihtiyacı duyulduğu vakit memlekette çay yerine ıhlamur kullanmak hareketi meydana çıkmıştı. Fakat çok samimî bir gayret ile ortaya çıkan bu hareket arzu edilen neticeyi vermedi. Ihlamur sıhhî evsafı itibariyle çaya faik olduğu halde onun yerini tutamadı. Halk tabakaları arasında asırların yarattığı çay içmek âdeti eski kuvvetiyle devam etti. Hariçten gelen çay fiatı ne kadar yükselmiş olsa gene alındı ve içildi.

Bu vaziyete göre Rize fidanlığında çay yetiştirilmek tecrübe -

Mehmet Asım

(Devamı 4 üncü sayıfada)

Yarın başlıyoruz

Selâmi izzet'in bu eserinde seven bir kalbin ihtilâçları, isyanları, ıtsıraplarını okuyacaksınız.

Aydın hattındaki kaza

Devrilen lokomotif ve vagonların VAKIT muhabiri tarafından alınan resmi **(Tafsilâtı 9 uncu sayıfamızda)**

Almanya bütün Avrupahalkını zehirliyebilecek zehirli gaz yapmış!

Londra, 14 (Hususî) — Sudnef Refere gazetesi, Almanyanın gizli silâh imal ettiğine dair olan neşriyatma devam ediyor.

Bugün çıkan bir yazı, "kimyevî maddeler istihsalâtı amele birliği,, kâtibi umumisinindir. Bu yazıda Almanyanın pek kısa bir zamanda, bütün Avrupa halkını zehirliyecek boğucu gazlar imal ettiği iddia olunuyor.

On beş gündenberi Stolzemberg ve Hamburg fabrikaları gece gündüz işliyerek bu gazları yapmışlardır. Bu gazlar o kadar sert ve o kadar incedir, ki bunlara karşı hiç bir maske ile korunmak imkânı yoktur.

Yurdunu tanımıyan, onu sevmesini de bilmez

Tenzilâtlı tarifeden istifade ederek yurdu dolaşmalı, görmeli, tanımalıyız

Büyük bayram için demir yollarında, hava hatlarında, şehir vasıtalarında yapılan tenzilâtı yazıyoruz

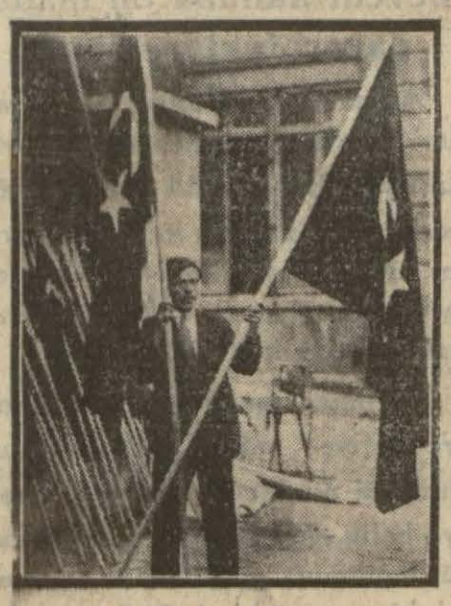

İstanbalda bayrak satışı

Bayrama 15 gün kaldığı için her tarafta şimdiye kadar görülmemiş derecede hummalı bir faaliyet, hazırlık vardır. İstanbulda yapılacak merasim programı dört güne kadar son ve katî şeklini almış bulunacak ve neşredilecektir.

Geçit resminin Bayazıt meydanında yapılmasına karar verilmiştir. Bazı cami minarelerine projektörler konacaktır. Şimdiden bazı yerlerde müessese ve dükkân kapıları süslenmiştir. Bazı dükkânlar önünde de hususî ve küçük taklar yapılmaktadır.

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümünün bütün memlekette canlı ve manalı bir tarzda kutlulanmasını temin için Ankarada toplanan yüksek komisyon Türkiyedeki gerek devlet tarafından, gerekse hususî şirketler tarafından işletilen bütün nakliye müesseselerine müracaat ederek, bayram münasebetiyle tarifelerinde bir tenzilât yapmalarını rica etmişti.

Bu müracaati bütün müesseseler anlayışlı bir alâka ile karşılamışlar ve tarifelerinde aşağıdaki nispetlerde tenzilât yapmağı kabul etmişlerdir.

Devlet demiryolları

19. 10. 933 ten 10. 11. 933 tarihine kadar 23 gün: A. Ana hat:

0 — 600 kilometreye kadar % 50.

601 — 800 kilometreye kadar % 60.

801 kilometreden yukarı için % 80.

Ana ve Erzurum — Sarıkamış hattında çocuklar için % 70.

28, 29, 30 /10/933 tarihinde üç gün:

B—Banliyö:

C — Bursa — Mudanya % 50.

D — Samsun — Çarşamba % 50.

Aydın demiryolları

26.10.933 ten 3.11.933 tarihine

(Devamı 9 uncu ssayıfada)

M. TİTÜLESKO

Romen hariciye nazırı düngeldi, Ankaraya gitti

Romanya hariciye nazırı M. Titülesko, hükûmetimizin misafiri olarak, dün sabah şehrimize Sofyadan gelmiş, akşamki trenle Ankaraya gitmiştir.

M. Titülesko ve refakatlerindeki zevat, Bulgar hükûmeti tarafından tahsis edilen trenle sabah saat 11,10 da Sirkeci istasyonuna varmıştır. Misafir nazır Türkiye ve Romanya bayraklariyle donatılmış olan istasyonda hükûmet namına vali Muhittin, hariciye vekili namına hususî kalem müdürü Refik Amir, vali muavini Ali Rıza Beylerle Romanya sefiri M. Karp ve Romanya sefareti ticaret ataşesi ve İstanbul konsolosu M. Anastasiyu, Romanya ikinci konsolosu M. Gika ve Romanya sefareti, konsolosluğu erkâniyle İstanbuldaki Romanyalılar tarafından karşılanmış, bir müfreze asker tarafından selâmlanmıştır. Askerî muzika tren gara gel-

(Devamı 10 uncu sayıfada)

Romen hariciye nazırı dün istasyonda

Doktorların ihtilâfı

Etıbba odasında muhaliflerin iddiaları

Azamî tasarruf icap ederken yapmıyorlar, bazı doktorların birçok vazife almasının önüne geçmiyor..

Şükrü Nazım B.

Mazhar Osman B.

O. Şerefeddin B.

Etıbba Muhadenet Cemiyetinin Etıbba Odası senelik idare heyeti intihabı için yaptığı namzet listesine mukabil bir kısım serbest doktorların ayrı bir liste yapmaları ve bu liste üzerinde propagandaya başlamaları, doktorlar arasında dedikodu doğurmuştur.

Ikinci listeyi yapan bu parti, söylenildiğine göre, şimdiki idare heyetine şiddetle muarızdır, bu aleyhtarlık ta şu sebeplerden ileri geliyor: Etıbba Muhadenet Cemiyetinin namzetleri olan şimdiki idare heyeti, birçok meslektaşlar yardıma muhtaç bir haldeyken ve azamî surette tasarruf icap ederken etıbba odasında lüzumsuz yere hakkı huzur ve maaş alıyorlarmış, bundan başka, bir kısım dok

(Devamı 10 uncu sayıfada)

İstanbula gelmek üzere olan Alman yıldızı Lil Dagover nasıl sinema hayatına girdi? (Bugün 6 ıncı sayıfada)

Bayramımız için Romanyada hazırlık

Türk muhipler cemiyeti teşkil ediliyor

Bükreş, 14 (A.A.) — Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle Bükreşte yapılacak neşriyat ve tesit merasimi bir program halinde tanzim edilmiştir. Romanya radyo neşriyatı cemiyeti her sene milletlere hasrettiği müsamerelerine bu sene 29 ilk teşrin akşamı Türkiyeye tahsis ettiği müsamere ile başlıyacaktır. Bu müsamerede Bükreş elçimiz Hamdullah Süphi Bey tarafından bir hitabe irat edilecek ve Bükreş darülfünunu profesörlerinden bir zat tarafından bir konferans verilecek ve Romanya ediplerinden diğer bir zat tarafından bir müsahabe yapılacaktır. Müteakiben Romen kora heyeti tarafından Türk millî marşı ve diğer Türk millî havaları çalınacaktır.

Diğer taraftan maruf Romen muharriresi Mlle. Elen Vakarescu konun reisliği altında bulunan "Avrupa fikri,, cemiyeti de, 24 ilk teşrin salı günü, birinci Karol yurdunda yeni cümhuriyetin 10 uncu yıl dönümü münasebetiyle yeni Türkiyeye bir suare tahsis etmiştir. Bu suarenin bir programında Romen fikir âleminde mümtaz bir mevki işgal eden ilim ve edebiyat adamları tarafından Türk memleketi, Türk halkına, Türk ruhiyatına ve 10 senede vücude getirilen inkılâplarımızın mana ve mahiyetlerine dair konferanslar verilecektir.

Gene 29 ilk teşrin günü darülfünun gençleri tarafından teşkil edilen Türk muhipler cemiyeti millî bayramımızı tebcil etmek üzere üçüncü bir müsamere daha tertip etmişlerdir. Bükreşin Üniversül, Diminyatsa, Korentül, Koçentu, Vreptatetya, Vitorol, İndepen - dance Roumaine gibi en mühim gazetelerinin her gibi o günkü nüshalarının birer sayıfasını Türkiyeye hasredecekler ve bu sayıfalarını Türk inkılâbına dair makalelerinde, resimlere, vesika ve rakamlara müstenit malûmat verecekler ve gene maruf Roumaina güzidelerinin Türk inkılâbı hakkındaki maka'elerini neşredeceklerdir.

Beynelmilel parlamentolar

Ankara ,14 (Hususî) — Madrit te toplanan beynelmilel parlâmentolar konferansı ayın onunda mesaisini bitirmiştir.

Murahhaslarımızdan Nazım İzzet Bey hukuk komisyonu reisliğine seçilmiş, Fazıl Ahmet Bey de icra komitesine aza intihap edilmiştir.

Tütün inhisarı kanunu

Ankara, 14 (Hususî) — 1701 numaralı tütün inhisarı kanununun 33 üncü maddesinin tefsiri bütçe encümenince tetkik olunmuştur.

Encümen; tütün denklerinden alınacak ardiyeye dair olan bu maddede bir denk tütünden alınacak ücretin son senelerde iktısadî icaplara göre dizi dengi namiyle yapılan ve on kilodan yirmi kiloya kadar olan küçük denklerden ayrı şekilde alınmasının doğru olmayacağı kanaatine varmış, üç dizi dengin bir denk itibariyle ücrete tabi tutulmasını muvafık görmüştür. Yalnız bu iş tefsirle halledilemiyeceği için kanuna o yolda bir fıkra ilâve etmiştir.

SON HABERLER

Almanyada yeni bir hareket

Rayiştag'ın ve diğer meclislerin dağılması, Almanyanın Milletler cemiyetinden ve silâhları azaltma konferansından çekilmesi üzerine hükûmetin siyaseti hakkında halkın umumî reyine müracaat edilecek

Berlin, 14 (A.A.) — Reisicümhur Fon Hindenburg bugün Rayiştag meclisinin dağılması hakkındaki kararnameyi imza ettikten sonra muhtelif Alman hükûmetlerinin parlamentolarının da dağılması hakkında bir kararname daha imzalamıştır.

Eyalet meclislerinin feshi hakkında henüz hiç bir karar alınmamıştır.

Başvekil Hitler, saat 19 da bir nutuk söyliyecektir. Bu nutuk bütün Alman telsiz istasyonları tarafından her tarafa neşredilecektir.

Almanyanın milletler cemiyetinden ve silâhları azaltma konferansından çekilmek hususunda verdiği karar bugün Cenevreye ve ecnebi devletlere tebliğ edilecektir.

Alman hükûmetinin siyaseti hakkında halkın umumî reyine müracaat edilecektir.

Berlin, 14 (A.A.) — Rayiştag meclisi sureti mahsusada hazırlanan ve bugün cümhur reisi Von Hindenburg tarafından imzalanan bir emirname ile dağıtılmıştır.

Hükûmetin dahilî ve haricî siyaseti hakkında düşündüklerini bildirmesi için Alman milletine müsait bir fırsat vermiş olmak üzere ikinci teşrinin 11 inde yeni intihabat yapılacaktır.

Almanya milletler cemiyeti ile ve silâhları azaltma konferansı ile her türlü alâka ve münasebetini kesmiştir.

Eyaletlerdeki parlamentoları da dağıtacaktır. Fakat bunlar için umumî intihabat yapılmıyacaktır.

Rayiştag meclisi için yeni intihabat yapmaktan maksat hükûmetin siyaseti hakkında halkın umumî reyine müracaat etmektir.

M. Hitler bu akşam bir nutuk söyliyecektir. Bu nutuk bütün Alman telsiz istasyonları tarafından Alman telsiz istasyonları tarafından neşredilecektir.

Büyük bayramda

200 gazetecinin Ankaradaki merasimde bulunabilmeleri için ..

Ankrara, 14 (Hususî) — Devlet dairelerinde yevmiye ile ve daimî olarak çalışanlara cümhuriyet bayramının devam ettiği üç gün içinde yevmiyelerinin verilmesine dair olan kanun lâyihası Büyük Millet meclisine verilmiştir.

Cümhuriyet bayramı esnasında, memleketin her tarafında bulunan gazetelerin gönderecekleri mümessillerin Ankaradaki merasime iştirakleri faydalı görüldüğünden gazetecilerin Ankaraya gelebilemeleri için devlet demiryolları idaresine 200 permi vermek salâhiyetini veren bir kanun lâyihası hazırlanmış, meclise verilmiştir.

Hariciyede tayinler

Ankara, 14 (Hususî) — Nevyork başkonsolosu Hasan Basri Bey derecesiyle merkeze nakledilerek yerine haricî matbuatta baş konsolos Orhan Halit Bey, Sofya elçiliği baş kâtibi Zeki Bey merkeze nakledilerek Sofya müsteşarlığına birinci daireden Süleyman Saip Bey, Prag başkâtibi Şefkati Nuri Bey merkeze nakledilerek yerine onuncu daireden Ekrem Bey, Madrit ikinci kâtibi Kemal Bey merkeze nakledilerek yerine beşinci daireden Nijat B., Vaşington ikinci kâtibi Bülent Bey merkeze nakledilerek yerine birinci daireden Seyfullah Bey, Roma kâtipliğine birinci daireden İrfan B., Tokyo onuncu kâtibi Cemal B. merkeze nakledilerek yerine beşinci daireden Hasip Osman Bey.

Moskova konsolosluk şubesi müdürü Sabri Bey merkeze nakledilerek yerine hariciye matbuat müdürü İsmail Hakkı, Brüksel kançeları Fethi Bey merkeze nakledilerek yerine şifreden Pertev Bey, Midilli muavin konsolosu Ziya B. merkeze nakledilerek yerine haricî matbuattan Mahmut Bey, Berlin onuncu kâtibi Tevfik Bey merkeze nakledilerek yerine iktısat işleri müdürlüğünden İsmail Bey, Kahire elçiliği onuncu kâtibi Kemal B. merkeze nakledilerek yerine ticaret işleri müdülüğünden Kâzım Bey, Brüksel ikinci kâtibi Kâmil Bey merkeze nakledilerek yerine ikinci daireden Şadan Bey, Berut kançeları Mazlum Bey merkeze nakledilerek yerine beşinci daireden Zeki Cemil Bey, Cenevre baş konsolosluğu kancıları Lûtfi İsmail Bey merkeze nakledilerek yerine evrak müdürlüğünden Ferit Bey tayin edilmişlerdir.

Gazi Hz.

Dün Fırka merkezini teşrif ettiler

Ankara, 14 (Hususî) — Reisi cümhur Hazretleri bugün saat on yediye doğru Cümhuriyet Halk fırkası merkezini teşrif ettiler ; fırka erkânı, umumî idare heyeti âzası, jandarma umum kumandanı Kâzım Paşa tarafından karşılanmışlardır.

Gazi Hazretleri fırka merkezinde bir çeyrek saat kadar kalarak cümhuriyetin onuncu yıl dönümünü kutlulama faaliyeti, Halkevleri hakkında kendilerine arzedilen malûmatı dinlemişlerdir.

Cümhuriyet marşı değişmiyecek

Ankara, 14 (A.A.) — Cümhuriyetin onuncu yıl marşında değişiklikler olduğuna dair çıkan haberler doğru değildir.

Hariciye vekili Ankarada

Ankara, 14 (A.A.) — Hariciye vekili Tevfik Rüştü Bf. bu sabah saat 10 da şehrimize gelmiş ve istasyonda vekiller ve hariciye vekâleti erkânı tarafından karşılanmıştır.

Celâl Sahir Bey

Ankara, 14 (Hususî) — Zonguldak mebusu Celâl Sahir Bey tedavi için, kain pederiyle birlikte, Avrupaya gidecektir.

Mebus namzetleri

Hikmet Beyin Manisadan namzet gösterileceği söyleniyor

Ankara, 14 (Hususî) — Açık bulunan dört meb'usluğa Cümhuriyet Halk fırkasınca gösterilecek namzetlerin tayin edilmiş bulunduğu tahmin olunuyor .

Riyaseti cümhur umumî kâtibi Hikmet Beyin Manisadan, eski Bursa valisi Fatin Beyin Trabzondan namzet gösterileceği söyleniyor. Namzetler arasında olduğu söylenenler arasında Kemal Fuat, Şükrü ve Şevki Beylerin isimleri de geçmektedir.

Memurlara dair

Mevcut kanuna bir madde ilâvesi teklif ediliyor

Ankara, 14 (Hususî) — Azizleri tahakkuk eden memurların tasfiyesi hakkındaki kanunlarda mevzu hükümlerin icrasında divanı muhasebatla Maliye Vekâleti arasında çıkan ihtilâfı bütçe encümeni tetkik etmiştir.

Encümen meseleyi tetkik etmiş ve tasfiye edilen bir memurun hizmeti müddeti yirmi beş seneye baliğ olduğu halde gene tekaüt kanununa göre tekaüt edilmesi, hizmet müddeti 24,5 sene olan ve tasfiye edilmiş bulunan diğer bir memuru tekaüt muamelesi, hâdise tahdit devresinde ve yeni tekaüt kanununun mer'iyeti zamanında olduğu halde, eski tekaüt kanununa göre tekaüt edilmiş olacağı neticesine varmıştır .

Bunun üzerine meseleyi tefsirle halle imkân görmiyerek 166 numaralı kanuna bir madde tezyil etmiştir. Bu madde şudur:

"Bu kanunun tayin ettiği müddet zarfında tasfiye olunan memurlardan hizmet müddetleri 25 seneye baliğ olmıyanlar 1683 numaralı tekaüt kanununun 10 uncu maddesi hükmüne tabi tutulurlar.,,

Romanya nazırı Sofyada bulunurken

Üç mühim mülâkat ve noktai nazarlar

Sofya, 14 (A.A.) — Bulgar ve Romanya nazırları arasındaki mülâkatlardan sonra dün gece şu resmî tebliğ neşredilmiştir:

Bulgar başvekili ve hariciye nazırı M. Muşanofla Romanya hariciye nazırı. M. Titülesko arasında üç mülâkat olmuştur. Bu mülâkatlar esnasında iki memleketin dostane münasebet'erini kuvvetlendirmek için Romanya ile Bulgaristanı alâkadar eden meseleler tetkik olunmuştur. Mülâkatlar fevkalâde samimiyet içinde yapılmıştır. Yakında kral Boris ile Romanya kralı arasında yapılacak mü'âkat vesilesiyle iki hariciye nazırı noktai nazar teatilerine devam edeceklerdir.

Sofya, 14 (A.A.) — Romanya hariciye nazırı M. Titülesko ile başvekil M. Muşanof dün de müzakerelere devam etmişlerdir.

Saat 13 te kral bir öğle ziyafeti vermiş ve bu ziyafette M. Titülesko ile kendisine refakat eden zevattan maada başvekil M. Muşanof ile Sobranya reisi M. Malinof da hazır bulunmuştur.

Öğleden sonra M. Titülesko Romanya sefaretinde Yugoslavya ve Çekoslovakya sefirleriyle görüşmüş ve sonra da İtalya sefirinin ziyaretini kabul etmiştir.

Saat 18 de M. Muşanof ile M. Titülesko arasında üçüncü ve son mülâkat yapılmış ve saat 19 da da M. Titülesko hususî trenle İstanbula hareket etmiştir.

İstasyonda müşarünileyhi hükûmet azasiyle kra'ın mümessilleri ve diğer birçok zevat selâmlamışlardır. M. Muşanof, Vakarels istasyonuna kadar M. Titülesko ile beraber seyahat etmiştir.

* * *

Sofya, 14 (A.A.) — Kral, Romanya hariciye nazırı M. Titülesko'ya saint Aleksandre nişanının birinci rütbesini tevcih etmiştir.

Musevi istenmiyor

Filistinde Arapların büyük bir nümayişi

Kudüs 13 — Filistine musevi muhaceretinin mütemadiyen artması üzerine araplar büyük bir nümayiş yapmışlardır. On bin arap sokaklarda dolaşmış, yahudi muhacereti aleyhinde tezahüratta bulunmuştur. Nümayiş, hükûmetin yasak etmesine rağmen yapılmıştır.

Asker nümayişçileri güçlükle dağıtabilmiştir. Bu esnada bir çok kimseler yaralanmıştır. Araplar arasında büyük bir galeyan hüküm sürüyor.

Barem kanunu hakkında bir tefsir talebi

Ankara, 14 (Hususî) — Barem kanununa bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına dair olan 2006 numaralı kanunun tefsiri hakkındaki talep bütçe encümenince tetkik edilmiş ve bir karara bağlanmıştır. Encümen; barem kanununun sekizinci maddesinde zikredilen esas ve hükümleri tadil veya tebdil eden bir kayt görmediğinden bu hükümlerin aynen cari olması icap ettiği kanaatine varmış ve tefsire lüzum görmemiştir.

IŞARETLER

Kemalizmde vuzuh

Bir gençle konuşuyordum. Bana dedi ki:

"— Rejimler dünyanın her tarafında malûm.. Hitlerizmin maksadını biliyoruz. Faşizmin gayesini biliyoruz. Bu iki rejimin dünya işlerini nasıl gördüğünü de biliyoruz.

Bir de Kemalizmi tarif etmek istiyoruz.

Kemalizmi tarif etmek istiyen genç çok samimî olarak bu davanın peşindeydi. Ona dedim ki:

— Çok iyi yapıyorsunuz. Fakat tarif yapabilmek için elinizde ne gibi vesikalarımız var. Tarifinizin doğru olup olmadığını ne ile mizanlıyacaksınız?.

Asabî bir hareketle elini başına götürdü:

"— Bununla dedi.. Sonra izah eder gibi söyledi:

— Aklımla! Ben tabiî bu samimî delikanlıya aklınla yaşa demedim..

* * *

Türkiye inkılâbını, rejimin hususiyetlerini, Türkiyeyi kaplıyan yeni hayatı ve hudutlardan taşan yepyeni hamleyi Kemalizm kelimesiyle ifade etmek tam yerindedir. Çünkü Türk milletinin kurtuluşu ve yeni kuruluş hamlesini şuurlandıran, hayatlaştıran Mustafa Kemaldir. Onun için davayı şöyle bir müsavata getirmek mümkündür:

Türk milleti = Mustafa Kemal.
Türk inkılâpçılığı = Kemalizm.

"Kemalizm,, i neyle tanırız?. Eğer onu sade kendi zekâmızın, kendi aklımızın hududu ve nihayet arzularımızın bize çizeceği dekor içinde tanımıya çalışırsak biz demiz gibi, mermer gibi, çelik gibi bir hakikat olan Kemalizmi değil kendi hulyalarımızı, kendi emellerimizi, hakikat yerine koymuş oluruz. Tetkiki bu şekilde devam ettirecek olursak memlekette ne kadar insan varsa o kadar (Kemalizm) tarifi meydana çıkacak. Bu, fikir namına bir anarşiden başka bir şey değildir.

Halbuki Kemalizmin hududunu tayin eden ve onu (objektif) bir şekilde ortaya çıkaran hadiseler, eserler, kanunlaşmış vesikalar vardır:

I — Teşkilâtı esasiye kanunu.
II — Fırka programı.
III — Büyük Millet Meclisi zabıtları.
IV — 23 nisan 1933 senesinden itibaren Büyük Millet Meclisinde kabul edilen kanunlar.
V — Fırka kongreleri kararları.
VI — Gazinin ve İsmet Paşanın nutukları.

Türk ufuklarının varlığını, emellerini, arzularını ve yakın, uzak ihtilâlleri, rejimlerle olan münasebetini vuzuhla tayin ediyor. Çünkü bu saydığımız VI esas Türk milletinin yaşayışından, bizzat hayatından değan ve hayatını idare eden fikirlerin yekûnudur. Binaenaleyh Türk inkılâbını, Kemalizmi tarif için fertlerin hafızasını değil, bir milletin hafızası, ferdin zekâsı değil bir milletin hamlesini ve o hamlenin bıraktığı izler üzerinde durmak lâzımdır.

Bizimle beraber yürüyen, inkılâbı bizim gözümüzden gören, davayı benimsiyen böyle hareket eder. Eğer Türk inkılâbını normal bir tabiat hadisesi saymıyanlar varsa onlar cephelerini tayin etmek şartiyle açığa çıkmalıdır'ar. Aynı inkılâp çatısı altında inkılâp için şahsî hükümler vermek ya tembel bir kafanın yahut sinsi bir zekânın eseri olabilir.

Sadri Etem

Bayrak ve ampul ihtikârı var

Yalnız Ankara bir haftada piyasadan 1,5 milyon ampul çekmiştir

Cümhuriyet bayramı münasebetiyle halkın fazla bayrak ve ampul alması üzerine ampul ve bayrak fiatlarında ihtikâra başlandığı haber alınmış ve tahkikata başlanmıştır.

Tahkikat ikmal edilmiş ve perakendeci tacirlerin ampul ve bayrak ihtikârı yaptıkları anlaşılmıştır. Toptancılarda ihtikâr pek görülmemiştir. Maamafih piyasada son günlerde ampul miktarı çok azalmıştır. Yalnız Ankaradan son hafta içinde 1,5 milyon ampul çekilmiştir.

Fakat gümrüklerde mevcut ampul miktarı Türkiyeye kifayet edecek derecede çoktur.

Bir çok tacirler bu ampullerin ithali için hükûmete müracaat etmişlerdir. Öğrendiğimize göre alâkadarlar hükûmete müracaat ederek ampullerin kontenjan harici sokulmasını rica edecekler - dir.

Büyük resmi geçit

Cümhuriyet bayramında Ankarada yapılacak büyük resmi geçide İstanbuldaki bütün liselerin izcileri iştirak edeceği gibi ilk defa olmak üzere ecnebi mekteplerden de Alman lisesi ve ticaret mektebi de bu resmi geçite gireceklerdir.

Alman lisesinde yüz talebe yeknesak elbise ile bu resmi geçide girmek için şimdiden hazırlık yapmaktadırlar.

Mektepler tatil

Cümhuriyet bayramının yaklaşması dolayısiyle bütün ilk mekteplerde bugünden itibaren ders kesilecek ve talebelere cümhuriyet marşı ile cümhuriyetin 10 yıl çindeki iyiliklerinden bahsedilecektir.

Macar seyyahları

250 kişi Tekirdağına da gidecekler

23 teşrinievelde şehrimize 250 kişilik bir Macar seyyah kafilesi gelecektir. Aralarında Macar nazırları, âyan azaları, ve mebusları bulunan kafile 24 teşrinievelde Tekirdağına giderek Tekirdağında ölen Macar prenslerinden Rakocsinin mezarını ve oturduğu evi ziyaret edeceklerdir. Tekirdağından döndükten sonra İstanbulda Beş gün kadar kalacak olan Macar misafirler Bursayı da ziyaret edeceklerdir. Belediye misafirler için bir gezinti programı hazırlamaktadır.

Fabrika ve san'at müesseseleri

Fabrikalar ve sanat müessese sahiplerinin müsaade alabilmeleri için inşaata başlamazdan evel belediyeye bir beyanname vermeleri karar altına alınmıştır. Beyannamede müessese sahiplerinin ismi, mevkii, ne iş yapacağı, amelenin miktarı, amelenin sanayiden mütevellit zararlardan himayesine ait tertibat ve ameleye tesisatı sıhhiye hakkında tafsilât yazılı bulunacaktır. Beyanname tam ve zamanında verilmezse inşaata ruhsat verilmiyecektir.

Belediye hududu dışında kesilen etler

İstanbula, belediye hududu dışında kesilmiş etlerin kaçak olarak sokulduğu yapılan teftişlerden anlaşılmıştır. Belediye bu gibi etlerin derhal müsadere edilmesini ve Tophanedeki eski mezbaha dairesine götürülerek damga landırılmasını, resmi alındıktan sonra piyasaya sürülmesine müsaade edilmesini şubelere bildirmiştir.

Büyük Türk eserleri

Maarif vekâleti bunlarla da meşgul oluyor

Maarif Vekâleti yüzlerce sene evel Türk dehasının meydana getirdiği kıymetli tarih eserlerini tesbit ve muhafaza hususunda da faaliyet göstermektedir. Vekâlet bu hususta mühim kararlar ittihaz etmiştir. Bu kararlar cümlesinden olarak cihan medeniyetinde yüksek bir mevki tutan Türk mimarîsinin hakikî hüviyetini ve sanat yüksekliğini tahlil eden büyük bir albüm vücude getirilecektir. Bu albüm, yüzlerce sene evel meşhur Türk mimarları tarafından vücude getirilen şaheserlerin muhtelif tablo ve resimlerini ihtiva edecektir. Şimdiden İstanbulda koca Sinanın eserlerinden işe başlanacak, Süleymaniye ve Şehzade camilerinin birçok tablolarından mürekkep ilk albüm hazırlanacaktır.

Çekirdeksiz üzüm

İzmirden gelen haberlere göre mevsim başlangıcından bugüne kadar İzmirden çekirdeksiz olarak 17,577,000 kilo üzüm ihraç edildiği anlaşılmıştır.

VAKIT

Gündelik, Siyasî Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları:
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24378

Telgraf adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İlân ücretleri:
Ticari ilânların ilân sahifelerinde santimi 30 kuruştan başlar. ilk sahifede 250 kuruşa kadar çıkar
Büyük, fazla, devamlı ilân verenlere ait ayrı tenzilât vardır
Resmi ilânların bir satırı 10 kuruştur

Küçük ilânlar
Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Aptülhamidin malı

Muhtelit mahkemelerde iki dava görülüyor

Muhtelit Türk — Yunan hakem mahkemesi bir haftaya kadar tatil müddetini bitirecektir. Mahkemenin bitaraf reisi Mösyö Bök pazartesi günü şehrimize gelecek ve ayın yirmi ikisinden itibaren de faaliyet başlıyacaktır. Bu mahkemedeki davaların mühim bir kısmı hükme iktiran etmiş ve mühim bir kısmı da tasnif edilmiş olduğundan elde az iş kalmıştır.

Muhtelit Türk — Yunan mahkemesi de yakında faaliyete başlamak üzeredir. Bu mahkemede birkaç mühim dava vardır. Abdülhamit veresesinin başka devletler arazisinde kalan mallarının iadesi hususunda açtıkları dava ile mülga şehremanetinin Perye bankasından akteylediği bir milyon küsur bin liralık istikrazdan dolayı hâmillerin belediye aleyhine açtıkları davalar da bu meyandadır.

Abdülhamit veresesinin açtığı davaya gelince; evvelce muhtelit Fransız mahkemesi bu dava hakkında salâhiyetsizlik kararı vermişti. Fakat sonradan verese vekili iadei muhakeme talebinde bulunduğundan bu talep tetkik edilmektedir. Terviç edildiği takdirde yeniden celse açılacaktır.

Fransız mahkemesi Abdülhamit veresesi tarafından hükûmetimiz aleyhine açılan dava hakkında ademi salâhiyet kararı vermişti. Verese vekili iadei muhakeme talebinde bulunmuştur. Mahkeme bu talebi bu devrede tetkik edecektir.

15 Yıl Evelki VAKIT

15 Birinci teşrin 1918

— Evvelce yeniden intişar edeceğini haber verdiğimiz Tasfiriefkâr refikimiz evvelki günden itibaren hizmeti neşriyesine başlamıştır.

— Sahip Molla Beyin hanesi mahtumları İbrahim, Osman ve İsmail Beylerden Maarif Nezaretince on bin liraya satın alınmıştır.

Bu hane, gayet kıymettar asârı İslâmiye ve misli bulunmıyan yazma eserleri ihtiva etmektedir .

Yazma eserlerden en kıymetlileri müzeye ve diğerleri kütüphanei umumiye vazedilecektir.

SOHBETLER

Haşaş

Önümde "Geçit,, isimli bir mecmua var. Yeni çıkmış. Bu mecmuayı kim çıkarıyor? Bilmiyorum. Yazıların altındaki isimleri tanımıyorum. "Geçit,, in ilk sayısının ilk sayıfasındaki "İlk selâm,, yazısını okudum. Yazı şöyle başlıyor:

"Arkadaş,

On yıl önce tomurcuklanan Türk inkılâbı günden güne olgunlaşıyor. Birçok yeni hamleler yaptık.. Fakat edebiyatımız için yerinde sayıyor, diyorlar...

"At bizim amma, hâlâ meydan onların.. Basit görüşlü dünkülerin dar zaviyelerinden bugünü tetkiklerine hacet yok, bize kendimizi öğretmesinler!

"Halit Ziyanın, Cenap Şehabettinin, şunun bunun bugünü yazmaları ne kadar ehemmiyetsizse onların yazıları ile doldurulmuş sütunlar gençlik için o kadar ehemmiyetli kayıplardır.

"Sanat, cemiyet ideolojisinin tezahürü demek değil midir?

"Şu halde: Artık Fuzulînin, Nedimin "Gazel,, leri bizim duygularımıza tercüman olamaz. Artık, Osmanlı imparatorluğunun yarım müstemleke halinde bocaladığı devirde türiyen Tanzimat ve Servetifünun edebiyatçılarının ruhumuza yabancı matalarını gevelemiyeceğiz...,,

"Geçit,, in bu güzel fikirlerini, zevkle okudum. Okudum ve takdir ettim. Nihayet Divan edebiyatının, Tanzimat ve Servetifünun edebiyatçılarının duygularımıza tercüman olamıyacağını başka ağızlardan da duyuyoruz.

Fakat bu kâfi midir?

Bugün memlekette bir dil seferberliği vardır. Kuvvetli bir temele dayanılarak, dilin özleşmesi için çalışılıyor. Yarımın öz Türkçesini, bugünün çocuklarından bekliyoruz. Bugün, bu uğurda ekilen tohumları, yarınkiler toplıyacaklardır.

Ağzının tadını sade ve sade keçi boynuzundan alan bir insana, elmayı, armudu, şeftaliyi tattırmadan, bu ağaçları dikseniz ve onlar yemiş verinciye kadar gene keçi boynuzu yedirseniz, zannedersiniz, ki ağaçların yemişleri olunca, keçi boynuzuna alışan damağı şeftaliden fazla bir tat duyar?...

Sizi temin ederim, ki böyle bir insan, şeftaliyi ilk ısırışında yüzünü ekşitecek ve tat alamak için gene keçi boynuzu dişliyecektir.

Biz de, edebiyat bahsinde, çocuklarımızdan öz Türkçe, cemiyetleşmiş bir sanat, inkılâp ideolojisinin tezahürlerini bekliyoruz, fakat hâlâ onlara, mektep sıralarında Divan edebiyatı okutuyor, onları Divan edebiyatından sorguya çekiyor, onlara Divan şairlerinin, Edebiyatı Cedide üstatlarının zevklerini aşılıyoruz.

"Geçit,, in hakkı var. Onların duyguları bize tercüman olamaz. Çocuklarımıza yeni zevki, inkılâbın ideolojisini aşılamalıyız.

Bunun için mekteplerden o edebiyatı kovmak lâzımdır. İnkılâbın ideolojisi, yeni zevkten doğar. Çocuklarımızı uyuşturmak istemiyorsak, Füzuli'erden, Nedimlerden, Bakilerden vazgeçelim. Onlar haşaş gibidir.

Selâmi Izzet

Devlet ve Meclis

28

Muharriri: Celâl Nuri

Vaktile yeni kurulan devletler krallık şeklini alıyordu (Roman - ya, Sırbistan, Bulgaristan, Nor - veç). Şimdi ise yeni devletler hep cümhurî olarak kuruluyor (Lehistan, Çekoslovakya, Dört Baltık cümhuriyeti ve saire.)

— İmparatorluk muhtelif kişverlerin teşkil ettikleri geniş sal - tanattır. Krallık ise bir millete münhasırdır. Lâkin bu itibar da büsbütün doğru değildir. Vahde - tini tesis eden Japonyanın ismine İmparatorluk diyorlar; hâlâ bir - kaç kısımdan mürekkep olan Bü - yük Britanya Devleti ise bir kral - lıktır. 1871 de teşekkül eden Al - manya hakikî bir İmparatorluk - tur. Muhtelif devletlerden mürek - keptir. 1918 de teşekkül eden Al - manya cümhuriyeti gene bu unva - nı muhafaza ediyor: Reich. Bu - nunla beraber teşkilât kanununun ilk maddesinde Almanya İmpara - torluğunun (Reich) şekli cümhu - riyettir diye tasrih edilmiştir. Ga - riptir ki Büyük Britanya kralını hükümdar tanıyan Avustralyanın resmî unvanı cümhuriyettir: Com - monwealth of Australiya.

Vaktile Almanyaya dahil üç Hans devleti (Hamburg, Lübeck, Bremen) birer cümhuriyet idiler. Lâkin dahil bulundukları birliğin bir hükümdarı vardı. Yani mülta - haklar (Ressortissant) hem impa - rator tebaası, hem cümhuriyet va - tandaşı oluyorlardı.

Tarihte zikri geçen, hatta şan veren bir devletin teşkilâtı mü - devven ve mevzu hukukile bu günkü idareleri, bu asırdaki ka - nunları velev pek sathî olsun mu - kayese edilecek olursa devlet de - nilen müessesenin fevkalâde ge - nişlediğini sarahatle görürüz.

İçtimaî, iktısadî ihtiyaçlar çoğalmış, askerlik, müdafaa ve ta - arruz vasıtaları tekemmül etmiş, ihtilâtlar, devlet ve milletler ara - sındaki münasebetler fazlalaşmış. Bunun neticesi olmak üzere şim - diki devlet müessesesi de eskiden hayale gelmiyen hususları ihtiva ediyor.

Kuş bakışı ile iki devleti göz - den geçirelim: 1 — Müslüman devleti; 2 — Kanunîden evvelki Osmanlı devleti.

Müslüman devletinde, meselâ dört halife zamanında, hatta on - lardan sonraki Emevî, Abbasî, Fatımî, Beniağlep ve saire hengâ mlarında devlet - kısa - idi. Haya - tın her şubesine karışmıyordu. Vergiler gayet basit birkaç kalem - den ibaretti. Askerî mükellefiyet yok gibiydi. Bilhassa askerlik ve vergi son derece bir besatet irae ediyordu. Kanunlara gelince: Bir kere Almanyanın şimdiki kanun - larını göz önüne getiriniz. Bir de meselâ Ağlebîlerin kanunlarını...

O Arap devletinde şeriat, müç - tehitlerin ileri sürdükleri düstur - lar bir esas teşkil ediyor. Bugün kanun, nizamname kelimelerile i - fade ettiğimiz mecelleler hemen hemen yoktu. Osmanlı Devletinin başlangıcında bile yeni devletin mevzuata ilâve ettiği mecel'eler ufak bir cilt bile teşkil etmezdi.

Devletlerin haricî münasebatı şimdiki gibi inşiap etmemişti. Da - imî elçiler ve onları idare eden bir harciye vekâlet veya nezareti yok tu. Devletler arasındaki mukave - leler nazara a'ınmıyacak derecede az ve muvkkatti. Askerlik bir ilim den ziyade bir hünerdi. Herkes asker değildi. Askerlik bir mes - lekti. Bu hüner, bu günkü gibi çapraşık şubelere ayrılmamıştı. Binaenaleyh devletin askerle uğ - raşan idaresi çok babayani (pat - riarcal) bir tarzda tebarüz edi - yordu. Adliye makinesi sade idi. O zamanlar ticarî hukuk medenî hukuktan ayrı mamıştı. Poliça, banka, çek, sigorta ve saire bilin - miyordu. Mektepler mahalline, va kıflara bırakılmıştı ve adetçe e - hemmiyetsizdi. Nafıa ve belediye işleri de iptidaîlikten kurtulmamış tı. Hangi birini sayalım?. İhtiyaç - lar az, idare basit idi; içtimaî ha - yat münkeşif değildi.. Binaena - leyh devlet étatiste o maktan u - zaktı, işlerin çoğu fertlere bırakıl - mıştı. Daha doğrusu bu işlerin hükûmet tarafından görülebilme - si şıkkı akla gelmemişti.

Birçok yerlerde hükûmet, sa - ray ve onun teferruatı demekti. Taşradaki valilerin de bir sarayı olurdu. Hele devlet işlerine seçil - miş meclislerin karar vermesi pek yeni bir modadır. Vakıa kadim demokrasilerde müntahap meclis - ler yok değil, var; lâkin iptida bu demokrasiler nadirdi. Sonra, pa - yidar değildi...

Bedahet şudur: Devlet müesse - sesi gittikçe büyüyor. Devlet, ar - tık, asayişin bekçisi olmaktan iba - ret değildir. Daha başka vazifele - ri de haizdir. Bu vazifeler hangi - leridir?. Bir sayım ameliyesine gi - rişecek değiliz. Lâkin şu suale kat'î bir cevap hazırlamak için bazı mertebe nazariye zikrine muhtacız.

individualizme ile collectivisme

Kendi mütaleamca insan hem individualiste yani fertçi, ferdiyet çi; hem kollectiviste yani müşacı bir mahlûktur. İzah edelim: İn - san tabiat âleminin sair hayvanla - rı gibi ve hayat itibarile onlardan farksız bir hayvanıdır. Yaşamak mecburiyetindedir. Bunun için de hayat mücadelesi düsturuna büs - bütün tâbidir.

Uçarken bir ağaç üzerinde bir av gören doğan nasıl iner ve onu pençesile yakalar, boğar, yerse — aslan, kızgın çöllerde bir gaza - li koğaladıktan sonra nasıl para - lar ve yerse — bir kedi deliğin ağzında sakin ve sakit durup çı - kan fareyi nasıl bir dakika oya'a - dıktan sonra çıtır çıtır yerse in - san da onlar gibi hayat mübareze - sine tâbidir; iptida, yenmekten ih - tiraz eder; sonra, cematları, ne - batları, hayvanları, yenebilecek her şeyi yer. Belki umumiyetle cinstaşını yemez; şu kadar ki sa - hada hâkim olmak ve onun mü - dahalesine mahal bırakmamak için cinstaşı olan düşmanı da öl - dürür.

İnsan yaradılış itibarile (mut - lak olmamak üzere) ferdiyetçidir. Bununla beraber insan arıya, ter - mite, karıncaya da benzer. Yani bir cemiyet teşkil eder, iş bölümü kanununa tâbi olur. Bir takım hu - kukunu cemiyete bırakır. İnsanlar toplu olmadan güç yaşarlar. Beni beşer Robinson'lardan mürekkep olamaz.

(Devamı var)

TAKVİM

	Pazar	Pazartesi
	15 T.evel	16 T.evel
	24 Cema.ahir	25 Cema.ahir
Gün doğuşu	6.07	6.09
Gün batışı	17.36	17.33
Sabah namazı	4.50	4.50
Öğle namazı	1.01	12.00
İkindi namazı	15.10	15.17
Akşam namazı	17.36	17.33
Yatsı namazı	19.07	19.04
İmsak	4.29	4.31
Yılın geçen günleri	288	289
Yılın kalan „	80	79

RADYO

Bugün

İSTANBUL —:

18—19 gramafon. 19 — 20 saz, Müşer - ref Hanım, Faik Bey ve arkadaşları. 20— 20,30 saz, Belkis Hanım. 20,30—21,30 Tamburi Refik Bey ve arkadaşları. 21.30 —22 gramofon. 22 den itibaren ajans, borsa, saat ayarı .

ANKARA: —

12,30 — 13,30 gramofon. 18—18,45 or - kestra. 18,45 — 20 alaturka saz. 20 ajans.

VİYANA: 518.1 m. —

9,30 plâk. 13,30 orkestra. 16,05. kitap . 16,30 konser. 18,55 oda musikisi. 21,30 sevgi şarkıları. 23,15 dans plâkları ..

BUDAPEŞTE: 550.5 m. —

15 plâk — 19,15 mizah.— 19,45 piyano — 20,45 spor ve yarış — 21,10 komedi — 23,25 cazbant .

BUKREŞ- 394.2 m. —

13 senfonik musiki — 14 hafif musiki . 21 radyo orkestrası — 21,40 ses ve orkestra.

VARŞOVA: 1412 m. —

16,20 Kuvintet. — 17 çocuk — 17,30 plâk, edebiyat. — 18 kadın — 21 hafif kon - ser. 22 mizah — 23,25 dans havaları .

BELGRAD: 431 m. —

12 plâk. —12,20 hava — 13,05 Armonik. 14,30 gazete — 16,45 opera — 18 cazbant — 20,40 konser

ROMA 441,2 m. —

18,15 konser — 21 piyano — 22 (Ma - oon) operasından duet, sonra edebiyat. 22,50 senfonik musiki. — 24 haberler.

PARİS: 328.2 m. —

22 plâk. 22,30 Şopen ve List. 23,15 ko - medi. 23,45 Şarlot Dovya, Roje Trevil, Lora Babs tarafından konser. 24,30 son haberler.

Sahipsiz eşya

Gümrük antrepolarında mev - cut sahipsiz eşyanın satılmasına dün de devam edilmiştir.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 14 I ci teşrin muamele olanlardır.] Rakamlar kapanış fiyatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra	6'6. --	* Viyana	25. —
* Nevyork	135. —	* Madrit	18. —
* Paris	169. —	* Berlin	50. —
* Milâno	224. --	* Varşova	24. --
* Brüksel	118. —	* Budapeşte	30. —
* Atina	24. 50	* Bükreş	23. --
* Cenevre	823. —	* Belgrat	56. —
* Sofya	25. 50	* Yokohama	48. —
* Amsterdam	85. -	* Altın	924. —
* Prag	150.	* Mecidiye	37. —
* Stokho'm	39. —	* Banknot	945. —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	654.75	* Stokholm	2.9667 0
* Nevyork	0.7179	Viyana	4,6475
* Paris	12 06	* Madrit	5.6 —
* Milâno	8.9950	* Berlin	1,9832
* Brüksel	3.3485 —	Varşova	4 2025
Atina	82,3425	Budapeşte	3,7350
* Cenevre	2.4370 -	Bükreş	79,6750
Sofya	66 33 —	Belgrat	34 4525
* Amsterdam	1.17 —	Yokohama	2.58 —
Prag	15,93 --	Moskova	1088 75

ESHAM

İş Bankası	9.50	Terkos	27,15
Anadolu	27.65	* Çimento as	11.40
Reji	3,90	Ünyon Dey.	20,90
Şir Hayriye	15.	Şark Dem.	1,25
Tramvay	48,50	Balya	2,20
U. Sigorta	11,10	Şark m. ecza	2,35
Bomonti	20,—	Telefon	13.—

İstikrazlar — tahviller

1933 da ist.	95.—	Elektrik	—
İstikrazidı.	53,50	Tramvay	51,30
* Şark D.yol	2,40	Ergani	95,—
* D. Muvah.	52.7	Rıhtım	18,--
Gümrükler	2.35	* Anadolu I	46 30
1928 Mü. A.	5,55	* Anadolu II	46,30
Bağdat.	11,75	* A Mümessil	51,75

Antika takımlar

Aptülaziz için kullanılan sofra takımı

Londrada vaktiyle Abdülazize verilen ziyafette kullanılmış olan porslen ve züccaciye takımı, bu şehrin belediyesine şimdi bir gaile olmuştur. Bu takım 1867 tarihin - de Londra belediyesi tarafından 535 İngiliz altınına satın alınmıştı.

Ziyafetten sonra bu takım, şeh - remininin konağına gönderilmişti. Şehremini dünyanın her tarafın - dan kendisine gelen misafirlere, Abdülâzizin İngilterede iken han - gi tabaklardan yemek yediğini an - latarak bu takımları gösteriyordu. Bir zaman bu takımlar fevkalâde merak uyandırmıştı. Sonraları bu merak ve alâka sönmüş ve 1927 senesinde şehremini bu takımları belediyeye iade etmiştir. Beledi - ye idaresi bunları yeraltında bir dairede muhafaza ediyordu. Bun - ların muhafazası hem güç, hem masraflı olduğundan belediye ida - resi bu takımları iki defa müzaye - deye çıkarmıştır. Birinde 535 İn - giliz lirasına ve ikincisinde 314 in giliz lirasına talip çıkmıştır. Fa - kat kâfi görülmediğinden bu fiata verilmemişti.

Ahiren bir daha müzayedeye çıkarılmış ve bu defa ancak 283 İngiliz lirasına bir talip bulunmuş - tur. Tabiî bu fiata da verilmemiş - tir.

Londra belediyesi bu takımla - rın hakikî kıymetini tahmin ettir - meğe karar vermiştir. Verilecek karara göre takımlar elden çıkarı - lacaktır.

Ray sökmek suçlusunun istidası

Gebze ile Dil iskelesi arasında ray vidalarını söktükleri iddiasiy - le İstanbul ağır ceza mahkeme - sinde muhakemelerine başlanılan - lardan Halit, serbest bırakılma is - teğiyle mahkeme reisliğine istida vermiş, isteği reddolunmuştur.

12 talebenin muhakemesi

Razgrad hâdisesi üzerine yapı - lan nümayiş sırasında polise karşı geldikleri iddiasiyle haklarında tahkikat yapılan on iki talebe hak kındaki tahkikat neticelenmiştir . Dosya, muhakeme için İstanbul birinci ceza mahkemesine veril - miştir .

Eroin kaçakcıları

Eroin kaçakçılığı ile maznun Marko ve arkadaş'arının dün mu - hakemeleri görülecekti. Fakat bazı sebepten dolayı muhakeme tehir edilmiştir.

YENİ ÇIKAN ESERLER

Geçit

Yeni bir edebiyat neslinin fi - kirlerini, arzularını ifade eden "Geçit,, mecmuasının ilk sayısı çıkmıştır. Bu güzel san'at mecmu - asını tavsiye ederiz.

İSTANBUL BELEDİYESİ
Darülbedayi Temsilleri
Bu akşam saat 21 de
Pergünt
5 PERDE
Yazan: Henrik İbsen
Besteliyen: E. Grieg
Türkçeye çeviren: Seniha Bedri
HALK GECESİ

Rize çayı memleket ihtiyacını temin edebilir

Başmakaleden Devam

sinin verdiği iyi neticeyi memnu - niyetle karşılamak, bu tecrübeden hem Rize ahalisi hesabına, hem de memleket menfaatine ne gibi istifadeler temini mümkün ise sür'at ile tedbirleri alınmak lâ - zımdır .

Esasen Rize ahalisi imparator - luk devrinde Rusya ile ticarî mu - amelât yaparlar, bu suretle ge - çinirlerdi. Rus inkılâbından sonra bu memleketin haricî tica - rete karşı kapanmış olması bu ha - valideki ahaliyi işsiz bırakmıştır. Şimdi arkası tamamen dağlık o - lan bu dar sahil mıntakasındaki kesafetli halk tabakası yaşamak için diğer vilâyetlere iş aramağa gitmekten başka çare bulamamak tadır. Onun için Rize mıntakasın - da çay ziraatinin inkişafı işsiz - likten mustarip olan bu mert ve çalışkan ahali için büyük bir iyi - lik olacaktır.

Diğer taraftan Rizede çay zi - raatinin inkişafı hazine için de güzel bir varidat membaı teşkil edecektir. Bu itibarla memle - kete de ayrı bir faydası dokuna - caktır.

Yalnız Rizede çay ziraatinin yerleşmesi için fidanlıkta yapılan tecrübenin kâfi geleceğini zan - netmiyoruz. Çay ziraatı başlı başına fennî bir ihtisas işidir. Ça - yın nasıl kurutulduğunu ve ter - biye edildiğini ahaliye göstermek için hariçten bir mütehassıs getir - mek iktıza eder. Derhal böyle bir mütehassıs getirmek mümkün olmadığı takdirde hiç olmazsa şimdilik Rize fidanlık dairesine bir çay kurutma makinesi gön - derilebilir. Böyle bir makinenin ni - hayet bir iki bin liralık bir mas - rafı göze almakla getirilebilece - ği söyleniyor ki ağır bir mesele değildir.

Rivayete göre Rize havalisinde çay yetiştirilip yetiştirilemiyece - ğini vaktiyle Ruslar da tecrübe et - mişler ve bu tecrübeden muvafık netice almışlardır. Demek ki, Ruslar tarafından yapılan tecrü - be neticeleri de bizi bu işte teşvik edecek mahiyettedir. Bu itibar - la Ziraat Vekâletinin bu mesele ile yakından alâkadar olmasını isteriz.

Mehmet Asım

Askerlik

Beyoğlu askerlik şubesinden: Yerli ve yabancı.

1— 933 teşrini celbinde aşağı - daki doğumlular celp ve sevke tabidirler.

2 — Bir buçuk senelik efrattan 316 : 325 bakayasiyle (326) do - ğumlular (dahil).

3 — İki senelik efrattan 316 : 326 bakayasiyle (327) doğumlu - lar (dahil).

4 — Deniz ve jandarma sını - fından 316 : 327 bakayasiyle (328) dahil.

5 — İçtima günü 20—10—933 cuma günüdür. Yukarıda yazılı doğumluların mezkûr günde şu - beye müracaat eylemeleri.

6 — Bedelinakti vereceklerin 19—10—933 akşamına kadar ve - rebileceklerdir.

7 — İçtima günü gelmiyenlerin mükellefiyet kanununun maddei mahsusası tatbik olunacaktır.

Büyük Hikâye: 22

Denize Gömülen Aşk

Yazan : Nezahat Hasan

— Ayselin motörünü işleten, ihtiyar kaptan, hastalanmıştı. Onu bir kaç zaman ben idare ettim, o - na bir akşamdı yalvardım, motö - rünüzün ismini ben koyayım... Ba şını eğdi, ve hemen kabul etti. O - nun ismini Sevgi koyduk. Ayselle mavi sular üzerinde kaç akşamlar beraberce gezdik, dolaştık... Bir çok günlerden sonra, suları seven Aysel onların genç bahriyelisini de sevdi. Hem öyle sevdi, öyle sev mişti ki, birbirimizden biraz ay - rılsak, yaşıyamıyacaktık. Onunla bir akşam ölüm tehlikesi atlattık, kurtulduktan sonra, o büyük bir hastalıkla yattı, ondan ayrı kaldı - ğım dakikalarda..

— Çılgın bir arzu ile yattım. Onun yatağının dibinde bulun - mak, kuruyan dudaklarımı bir yudum suya ıslatmak, onu kendi elimle iyi etmek istiyordum. Bunu ancak onunla nişanlanırsam yapa - bilirdim. Fakat bunu ailesine tek - lif ettirdiğim zaman hastalığını ortaya koyacaklardı. Fakat ben onu düşünmedim. Günlerce, müdü rüme yalvardım. O bana müdür değil, candan bir dost, aile dilile bir insan ,bir kardeşti. Bunu ya - pacağını vadetti. Nihayet bu arzu - ma muvaffak olmuştum. Onunla eylûl ayının güzel bir gecesinde nişanlandım.. Biez, dostlarımız - dan evvel gökteki ay ve yüz bin - lerce yıldızlar nurlar yağdırırken, içimde hissettiğim tatlı bir raşeye ben (saadet) ismini vermiştim. Fakat çok meşguttum. Fakat her saadetli zaman gibi bu da çok sür - medi. Onu her gün biraz daha faz la rahatsız buluyordum. Onun her gün iyiliğini bekrerken ne ya - zık ki, gittikçe derinleşen hasta - lığıyla yavaş yavaş sönen bir yıl - dız gibi süzülüp gitmekte olduğu - nu görüyordum. Yalnız kaldığım zamanlar haykırıyordum; yarab - bi, diyordum; hayatımda yalnız onu gördüm, onu sevdim. Başka ne bir yüz gördüm, ne de bir kalp. Bunu bana niçin çok gördün allahım.. Ne günah işledim ki ba - na bu çok büyük cezayı lâyık gör - dün?..

— Yarabbi ! O bigünah, zavallı Aysele bu mel'un hastalık nereden geldi. Oh Aysel öyle bir yaprak ki... Günden güne sasarıp bükülmekte. O bugün büsbütün bitgin, hiç söylemiyor, konuşmu - yor. Yalnız etrafını, mor bir hal - ka çeviren fersiz gözleri gözleri - me dalıyor. Bir aralık dudakları kıpırdadı, hemen yanına gittim. Yastığının altındaki beyaz kâğıdı almamı söyledi... Yavaşça çek - tim.

— Oktay dedi, hastalığımın ilk günlerinde bu şarkıyı yazmış - tım. Fakat onu çalmak için, ken - dimde bir türlü kuvvet hissedeme dim. Oktay bu sana Ayselden son bir hatıra olsun. Yalnız, onu bir kere sen çal da bu mavi sular şar - kısını son bir defa dinlemiş ola - yım, dedi.

Hıçkırıklarım, sadece kalbi - mi deldi. Göz yaşlarım kirpikleri - min ucunda kurudu.. Döndüm. Aysel bu şarkının notasını da ha - zırlamıştı. Onu çıkarmıya çalış - tım. Son dakikalarında Aysel onu uzun uzun dinledi ve sonra:

— Yeter Oktay, bir kere de ö - lüm havasını çalar mısın, dedi.

Kalbim göğsümü parçalıyarak, ellerim titriyerek ö'üm havasını çalmıya başladım. Ben ölüm ha - vasını çalmıya başladım.Aysel;bu havanın ağır ve ezici nağmeleri arasında eriyor, artık bitiyordu. Aşkının bütün saffet ve samimiye - tini taşıyan gözleri bir an içinde süzülüverdi. Aşkın, güzelliğin gü - neşi o'an Aysel erimiş, bitmiş bir mum gibi sönüvermişti.

Aysel öldükten sonra aradan dokuz ay geçti. Bu dokuz ay na - sıl geçti. Ben onsuz nasıl yaşadım. Bunu pek az hatırlıyorum. Onsuz yaşıyamıyacağım malûmdu. Bu - nun için her gün, her saniye, her dakika ölümü bekliyordum. Bü - tün vaktimi sabahtan akşama ka - dar mezarı üzerinde geçiriyor, vakit, vakit ağzımdan gelen kan pıhtılarının biriktiği yerde meza - rımı kendi elimle hazırlıyordum. Artık mes'uttum. Ölüm rüzgârla - rı etrafımda, zayıf, zayıf esmiye baş'adı. Yarın ben de onun gibi bir avuç toprak olacağım. Onun çok sevdiği mavi mineleri meza - rına her akşamki gibi serptim. Son ra döndüm. Mezarlığın karanlık yollarına doğru sendeliyerek yü - rüdüm. Halim yoktu. Ayaklarım biribirine dolaşıyor, sık, sık öksü - rükler ,parça parça kan pıhtıları a rasında güçlükle nefes alıyordum. Artık son dakikalarımı yaşıyor - dum. Şu halde mezarlığı niçin terkedemiyordum, ölümden kaçan insanlar gibi buradan çıkmayı, mezarlıktan kurtulmayı niçin is - tiyorum. Fakat son bir vazifem var. Yedi aylık izinim bu akşam bitti.. Şimdi vazifem başına git - mek, sonra ölümü beklemek lâ - zım. Sürüklenerek mektebin kapı - sına kadar geldim. İçeri girerken son gayretimi sarfettiğim halde kuvvetim kalmadı. Mermer taşlar üzerine yıkıldım. Bir aralık ku - laklarıma birçok sesler geldi. Ağ - lama, hınçkırık, telâşlı karışık bir çok sesler.. Bunların arasında far - ettiğim tanıdığım yakın bir ses, müdürümün sesi geldi. Oktay, za - vallı Oktay seni bu halde görmi - yecektim.

Sabahleyin çok erken hastane - ye kaldırıldım. Müdürüm de be - nimle beraberdi. O gün akşama kadar yanımda kaldı. O halâ ben - den bir ümit bekliyordu.. Bilmi - yordu ki.. Oktayın bayramı.. O ölüme kavuşuyor, sonra Ayseline..

Yalnız kalınca acıyan gözleri - mi güçlükle etrafta gezdirdim. Koğuşta üç kişiydik. Diğer hasta - lar da gençti. Biri benim gibi bu - günü ,yarını bekliyen ve fakat ö - lümü istemiyen bir zavallıydı. Di - ğeri biraz iyiceydi.

Geniş koğuşun bir köşesindeki karyolamda biraz doğruldum. Ya - nımdaki pencereden ta uzaklara baktım. Orada Ayselin mezarını aradım. Fakat o çok uzaklar da i - di.. Dokuz ay, her gün, her akşam onun mezarı üzerinde geçiren Ok - tay, şimdi onu yalnız bırakmıştı. Mezarına mavi mineler serpme - mişti. Hıçkırıklarımla sık sık ök - sürüklerim biribirine karıştı. Ne - fes alamadım. Boğulacaktım. Has ta bakıcının kolları arasında hiç sarsılmadan yatağıma uzatıldım. Başım yastığa düştü. Ayselin aile - si, hemen hemen her gün, her da - kika göz yaşlarıyla baş ucumda - lar..

— Hastanede ancak bir hafta daha kalabildim... Bugün yavaş yavaş anlıyorum... Son günüm.. Hayata, sevdiklerime veda etme - liyim.. Ah, işte... Her şey bitiyor. Son dakikalarımı yaşıyorum.. Bel - ki bir iki saat daha, kendi acıla - rım, kendi ıstıraplarım... Son za - manımda doktorum bile işte ken - dim. Bile, bile ölüyorum.

Baş ucumda müdürüm, biraz ötede doktor, sonra, Ayselin an - nesi, babası... Oh, bunların hep - sini göre göre, hissede ede ölüyo - rum.

Hatıralarıma ilâve edecek ar - tık ne kaldı?.. Şimdi ruhumda ka - labilen kuvvet ve arzu yalnız ö - lüm.. Oh, ölüm... Yalnız onu sevi - yorum... Beni Ayselime kavuştu - racak olan ölümü aşkım gibi sevi - yorum.

Camları sarsan fırtınanın ıslık - ları arasında kulaklarım ölüm ha - vasını işitiyor... Sinirlerim, da - marlarım kopuyor... Çal, kesme, çal... Ölüm havasını çal... Oh al - lahım, artık yazamıyorum.. Aysel, Aysel... geldim, sana geldim, sana kavuşuyorum...

* * *

Bilkâr okuduğu bu iki hatıra defterinin tesiri altında öyle ezil - mişti ki, kımıldıyamıyor, kesik ke - sik akislerle odanın boşluğunda hıçkırıkları işitiliyordu.. Sende - liyerek kalktı, defterleri kütüphanesine yerleştirdikten sonra balko na çıktı, temiz ve serin hava onun derman ve idrakini tazeledi. Bir az sonra giyindi ve dadısıyla bera ber Ayselin ve Oktayın mezarına giderek elindeki çiçek demetleri - ni nemli topraklar üstüne serpti. Riya ve yalandan uzak bir diyar - da birleşen bu iki temiz ve leke - siz aşkı bütün sevgi ve samimiye - tiyle takdis etti.

Bitti

Vapurcular şirketi

Hepsi birleşmezlerse hükûmet inhisarıyapılacak

Vapurcular anonim şirketi teş - kili nihayet kararlaımış gibidir .

Dün de İstanbul ticaret müdü - rü ve İktısat Vekâleti tarafından vapurcuların arasındaki dediko - duları halletmeğe memur edilen Muhsin Naim Bey bu işle meşgul olmuştur.

Öğrendiğimize göre muhalif partide bulunan Yelkenci zade, Naim ve Cemal Beyler takdiri kıymet hakkındaki itirazlarını kanunî şekilde takip etmekte ve ve serbest olmak şartiyle yeni şirkete girmeği kabul etmişler, fa - kat henüz bir faaliyette bulunma - mışlardır.

Muhalif vaziyette bulunanlar hâlâ iddialarında ısrar etmekte - dirler.

Nitekim bu maksatla Ankaraya göndermiş oldukları murahhaslar da Vekâlet nezdinde teşebbüste bulunduktan sonra dün akşam av det etmişlerdir.

Dün hususî surette öğrendiği - mize göre vapurcular birleşme - dikleri takdirde hükûmet devlet inhisarı yapmağa karar verecek - tir. Şirketi kabul edenler şirketin tescili için icap eden muameleyi ikmal etmek üzeredirler.

Istanbul adliyesi

Değişiklikler hakkında kuvvetle söylenilen noktalar

İstanbul adliyesinde yapılan değişikliklere dair müddei umu - milikçe henüz tebliğat yapılma - mıştır.

Kuvvetle söylenilenlere göre, müddei umumilik baş muavini Hikmet Bey İstanbul üçüncü ceza mahkemesi reisliğine, altıncı istin tak hâkimi Salih Esat Bey başmu avinliğe, müddei umumi muavin - lerinden Cemil Bey Bursa müddei umumiliğine, ilâmat şefi İsmail Hakkı Bey Samsun müddei umu - miliğine tayin edilmişler, muavin - lerden Şefik Bey de terfi etmiştir.

Temyiz âzalığına tayin olunan İstanbul birinci ticaret mahkeme - si reisi Osman Nuri Beyin yerine eski müddei umumî ve muhtelit hakem mahkemesinde âza Mem - duh Beyin tayin edildiği yazılmış - tı. İkinci hukuk reisi Turhan Bey de ikinci ticaret mahkemesi reis - liğine tayin edilmiştir.

Ağır ceza âzası

Aslî mahkemeler âzaları arasına girdiler

Adliye Vekâleti, ağır ceza âza - larını aslî mahkemeler arasına it - hal etmiştir.

Bundan sonra ağırceza âzaları da aslî mahkemeler âzaları gibi aslî mahkemeler birinci reisi ta - rafından bir mahkemeden başka bir mahkemeye naklolunabilecek - lerdir.

Profesör Malş geliyor

Yirmi gün evel İsviçreye git - miş olan üniversite ıslahat müşa - viri profesör Malş bugün şehrimi - ze dönecektir. Üniversite kadro - sunun bugünlerde tebliğ olunaca - ğı tahmin edilmektedir.

İran büyük elçişi

İran büyük elçisi Sadık han dün Tokatliyan otelinde, Kâbil sefirimiz Memduh Şevket Beyle Efganistanın Ankara elçisi Ah - met han şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir.

Ekmekler ne halde

Mahiyeti anlaşılamıyan bir takım maddeler!

İstanbulda çıkarılan ekmeklerin ekserisinin bozuk undan yapıldığı ve bu ekmeklerin narhtan az fiat - la mahalle aralarında dolaştırıla - rak satılmakta olduğunu yazmış - tık. Belediyenin yaptığı sıkı bir kontroldan sonra bu ekmeklerin içinde mahiyeti anlaşılmıyan bir takım maddeler bulunmuştur.

Belediye, gerek teftiş ve muaye ne neticesinde, gerek halk tarafın dan vaki şikâyetler üzerine mey - dana çıkarılan böyle kirli ekmekle ri kimyahanede tahlil ettirmekte - dir. Bu kirlerden çoğunun tekne kazıntısı oldukları anlaşılmıştır.

Tekne kazıntılarının, hamur ya - pılan teknelerin esaslı surette te - miz tutulmamasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Bazı fırınlarda da hamurkârla - rın iş elbisesile harice çıktıkları ve elbise değiştirmeğe lüzum görmek sizin çalıştıkları görülmektedir. Her fırında amelenin ellerini, yüz lerini yıkayacak akar su bulunma sı, bilhassa hamurkârların iş sıra - sında temiz ve beyaz gömlek giye rek sokak elbisesile una ve hamu - ra temas etmemeleri lâzımdır. Be - lediye bunu temin edecektir.

Belediye talimatnamesi

Yeni zabıtai belediye talimat - namesinin basılmasına devam edil mektedir. Dün çıkan formalarda sanat eviyle esnafın uyacağı ah - kâm yazılıdır.

Talimatnamenin 342 inci mad - desinin, her türlü ticaret ve san - at erbabiyle esnafın müşteri çağır - mak üzere dükkânlarının önünde gezinmeleri ve bağırmaları, ge - rek dışardan ve gerek içerden ge - lip geçenleri işaretle veya bir ta - kım sözlerle davet etmeleri yasak edilmiştir.

346 ıncı maddede ise, borsaya tabi maddeler müstesna olmak ü - zere her nevi et, yağ, balık, zey - tinyağı, peynir, sebze, meyva, turşu, tuzlu balık gibi muhafaza - sı ve satılması sıhhî ve baytarî şartlara bağlı yenilecek şeylerin müzayedeli ve müzayedesiz top - tan satışları hallerde yapılacaktır.

Istanbul Tramvay Şirketi :

Cümhuriyetin 10 uncu Yıl dönümü için

Cümhuriyetin 10 uncu yıl dö - nümü bayramı münasebetiyle ya - pılacak şenliklerde muhterem hal - kın üç gün şehirde gidip gelmele - rini kolaylaştırmak için Tramvay Şirketi 29, 30 ve 31 teşrinievelde şu tenzilâtlı tarifeyi tatbik edecek - tir:

1 ve 2 kıtada kesilmeden de - vam eden güzergâh için: 1 inci mevki 6 kuruş, 2 inci mevki 4 ku - ruş. 2 kıtadan fazla kesilmeden devam eden güzergâh için: 1 inci mevki 8 kuruş, 2inci mevki 6 ku - ruş.

Bu tarife, bazı kısım biletlerde mutat ücret üzerinden yüzde 33 e kadar çıkan fevkalâde bir tenzilâ - tı ihtiva eylemektedir.

Türk Anonim Elektrik Şirketi :

Cümhuriyetin 10 uncu Yıl dönümü için

Cümhuriyetin 10 uncu yıl dönümü münasebetiyle, Elektrik Şir - keti tüccara ait mağaza camekân - larının tenvir ve donanmasında, camekânlar asgarî gece yarısına kadar tenvir olunmak ve Şirket sarfiyatı kontrol edebilmek şartiy - le tüccarın mutat sarfiyattan faz - lası için kilovat saati 6 kuruşluk tenzilâtlı bir tarifeden istifadesini temin edecektir.

Fazla malûmat almak istiyen - lerin Beyoğlunda, Metro Hanında Elektrik Şirketi müşteriler daire - sine ve Bayazıt, Kadıköy, Üskü - dar ve Büyükada şubelerine müra caat eylemeleri rica olunur.

Almanyanın En Güzel Yıldızı

LİL DAGOVER

İN HAYATI : 1

Peşine Düşen Erkek!

Dedikodudan endişe — Yol dönemecinde bir sorgu: "Yıldız olmak ister misiniz?" — "Beni rahat bırakınız.. Hayır!" — Kocasına şikâyeti — Ziyafetteki şaşırtıcı karşılaşma! — Çevirdiği ilk film

Kendisinden "Güzellikler sahasını gökyüzüne ve güzel kadınları birer yıldıza benzetirsek, Lil Dagoverin bu yıldızların en berrak ışıldıyanlarından biri olduğunu söylemek, çok yerinde bir söz olur,, diye bahsedilen müstesna yıldız ,san'at hayatına nasıl girdi, bu sahadaki muvaffakıyeti nasıl başladı, nasıl devam ediyor?.

Lil Dagover, Alman bir baba, Fransız bir annenin kızı olarak, Cavada doğmuştur. Fakat, bu ekzotik hususiyetli memleketi pek az hatırlar. Ancak seyyal bir rüyanın müphem bir safhası gibi.. Çünkü ,oradan çocukken ayrılmıştır. Daha altı yaşındayken...

Lil Dagoverin çocukluğu

Altı yaşındayken Cavadan Almanyaya götürüldü. Annesi, babası kısa fasılalarla öldüler, kız Baden - Baden, Karlsruhe, Cenevre şehirlerinde, Türingen civarında teyzelerinin ve başka akrabasının yanlarında büyüdü. On üç yaşına bastığı zaman, bir pansiyona verildi. Pansiyonda iken muntazam bir hayat geçirdi, iyi bir tahsil gördü.

On yedi yaşında evlendi. Kocası, mensuplarının ciddî san'at gayesiyle çalıştıkları küçük bir tiyatronun kıymetli san'atkârların - dandı. Kurdukları yuvada tatlı, sakin bir hayat sürmiye başladılar. Kadın, kocasının çalıştığı sanat sahasıyle alâkadar oluyor, temsil işleriyle meşgul olmaktan hoşlanıyordu. Bununla beraber, temsile iştirak suretile sahneye ayak basmak yolunda bir arzuyu ne kendisi ileri sürüyor, ne de kocasının böyle bir arzusu ile karşılaşıyordu.

Bu sırada, tuhaf bir hâdise oldu. Bir gün sokakta yalnız başına giderken, hiç tanımadığı bir adam peşine düştü. Kadın, bunun farkına vararak adımlarını sıklaştırdı. Erkek onu takipten vazgeçmedi. Peşi sıra hızlı hızlı yürüdü.

Genç ve güzel kadın, bu takipten son derecede kuşkulanmıştı. Türingenin küçük bir şehrinde bulunuyorlardı. Böyle bir takip, aile saadetini bozacak dedikodulara kolaylıkla sebep olabilirdi. Kendisini tanıyan birisi ,bu hali gördü mü, çok geçmeden dedikodu ağızdan ağıza, kulaktan kulağa dolaşır ve ta kocasının kulağına kadar giderdi.

Ne yapacağını şaşıran Lil Dagover, bir yol dönemecinde durdu. Bir an kararsızlık içinde durduktan sonra, artık yanına iyice yaklaşan tanımadığı adamın yüzüne baktı. Heyecanla sordu:

— Niçin benim peşim sıra geliyorsunuz, Mösyö?.

Tanımadığı adam, gülümsiyerek şapkasını çıkardı, iğildi:

— Size mühim bir teklifte bulunmak için, Madam!

— Ben bir aile kadınıyım! Mösyö.

— Beis yok. Aile kadını olmanız, size bu mühim teklifte bulunmama mâni değil!.

Lil Dagover, bu cür'ete karşı şaşırmış, yarı hiddetli, bir aile kadınının söylemesi lâzımgelen sözü söylemiye hazırlanırken, tanımadığı adam ,kısaca şöyle dedi:

— Yıldız olmak ister misiniz?

— Yıldız mı?.

— Evet, film yıldızı! Güzelsiniz, cazipsiniz. Hal ve tavrınız, kımıldanışınız, yürüyüşünüz, mükemmel. Eğer isterseniz, siz, kısa bir zaman içersinde büyük bir yıldız olabilirsiniz!

Yıldız olmak! Muvafık mı, değil mi?. Acaba kocası razı olur mu? Daha önce ,kendisi ne düşünüyor, ne hissediyor?. Lil Dagover, bunları oracıkta uzun boylu araştırmadı. Her ne vesileyle olursa olsun, yabancı bir erkekle sokak ortasında durup konuşması, o zaman içinde yaşadığı muhitin telâkkisine göre yakışık almazdı. O, her şeyden önce bu ciheti göz önünde tutuyordu. Ve bu endişenin tesiri a'tında, yabancıya sert, kısa ve kat'î olarak, şu cevabı verdi:

— Beni rahat bırakınız?.

— Yıldız olmak..

— Hayır!.

Yol dönemecindeki konuşma, bu kadarla kesildi. Kadın, erkeğe sırtını çevirmiş, süratli adımlarla uzaklaşmıştı.

Eve gelince, her ihtimale karşı bu takip ve teklifi kocasına açtı. Kocasına kendiliğinden bahsetmemesi, muhtemel bir dedikodu üzerine müdafaasını güç'eştirebilirdi. Dolayısiyle, o gün "Başına gelenleri,, yana yakıla anlattı.

İşin asıl şık tarafı, bundan sonrası... Onun şikâyetine karşı hiç ses çıkarmıyarak gülümsiyen kocası, kendisini o akşam sahne artistleri arasında verilen bir ziyafete götürünce, kadının beti, benzi attı. Davetliler arasında gün düz sokakta kendisiy'e konuşan adam da vardı!

Genç ve güzel kadın kocasının koluna yaslanarak, kulağına fısıldadı:

— Kendimi iyi hissetmiyorum. Haydi, eve dönelim!

Bu aralık, yabancı onlara doğru ilerledi ve kocasına dostça elini uzattı:

— Nasılsın?.

Lil Dagover, hayret içinde.. İş anlaşıldı. Kocasıy'a bu adam, sa - mimî olarak tanışıyorlardı. Film yıldızlığı teklifi hususunda evvelden sözleşilmişti.

O akşam mesele geç zamana kadar konuşuldu. Lil Dagover eğlenti esnasında, nihayet teklifi kabul etti.

Yol dönemecinde "Yıldız olmak ister misiniz?,, diyen adam, o sırada, meşhur "Kaligari,, filmini çevirme hazırlıklarını yapan Konrad Vine idi. Birkaç prova, Berlinde, sonradan Erih Pommerin idaresi altında kuvvetlenen ve yükselen "Dekla,, film şirketiyle ilk mukave'enin imzalanmasına yetti. Yeni yıldız, "Kaligari,, filminde oynadı. Bu filmin senaryosu noktasından, erkek artistlerin rolleri kadın artistlerinkinden daha büyüktü. Bu vaziyete rağmen, Lil Dagover, nispeten küçük olan rolünde kendisini gösterdi, san'at ve istidattan anlıyanlar, şu neticeye vardılar: "Konrad Vine yanı'mamış. Bu, hakikaten bir keşiftir!,,

— Devam edecek —

Bulgarya istemiyor

M. Muşanof " Misak iptilâsı „ aleyhtarı

Pariste Bulunan Bulgar başvekili Mösyö Muşanof (Maten) gazetesine, Bulgaristanın beynelmilel siyasetine dair şu beyanatta bulunmuştur:

"— Hükûmetim, müstakil kalmak politikasını idame ettirmek fikrindedir. Şunu ilâve edeyim, ki siyasetimizin ana hattı Cemiyeti Akvam misakı ve imzaladığımız Kellog — Briyan misakı mucibince sulh siyasetidir.

İsmet Paşa ve Tevfik Rüştü Beyle, iki memleketi bağlıyan bitaraflık muahedesini beş sene için yeniledik. Buna mukabil, dostlarımızın, Yunanistanla imzaladıkları misaka müşabih bir misak imzalamak tekliflerini müzakere etmedik, hattâ Türk — Yunan misakı hakkında tarih ve vazıh malûmat talep ettik.

M. Çaldarisle görüştüm. Muhtelit bir komisyon, muallakta kalan meselelerin halli ile meşgul olebilecektir.

İki memleket krallarının mülâkatından sonra Yugoslavya ile aramızdaki gerginlik zail olmuştur. Bu bütün Avrupanın nazarı dikkatini celbetmelidir. Çünkü Avrupaya ateş veren kıvılcım, Balkanlardan sıçramıştır.

Mösyö Muşanof, mütearrızın tarifi meselesine ve Litvinof misakına dair sorulan suale:

"— Tekrar ediyorum, Bulgaristan her türlü kombinezon dışında kalmak istiyor, Ben bugün hüküm sürmekte olan "Misak iptilâsı,, nın kat'iyen aleyhindeyim.

Güzel san'atlar akademisi san'at tarihi ve esnetik hocalığı

Güzel San'atlar akademisi san'at tarihi ve estetik hocalığına Kadıköy erkek lisesi edebiyat muallimi Ahmet Hamdi Bey tayin edilmiştir. Değerli arakdaşımız Hamdi Beye yeni vazifesinde muvaffakıyet dileriz.

Jandarmanın mahkûmiyeti

Üzerinde dört defter cigara kâğıdı bulunduğu iddiasile adliyedeki 9 uncu ihtisas mahkemesinde muhakeme edilen jandarma Diyarbekirli Şemsettinin iki ay hapsine karar verilmiştir .

Evelki gece Ankaradaki cinayet

Bir memur boşanmak istiyen karısını öldürdü

Mesele mahkemede iken koca, karısına sokakta rast gelmiş ve..

Evvelk gece saat 20 raddelerinde Leblebeci mahallesinde Simitçi fırının önünde bir cinayet olmuş ve nüfus umum müdürlüğü memurlarından Muammer Bey zevcesi muallime Fahriye Hanımı sokakta öldürmüştür.

Fahriye Hanımla Muammer B. arasında bir müddettenberi geçimsizlik başlamış ve nihayet Fahriye Hanım mahkemeye müracaat ederek boşanma davası açmıştır . Mahkemece bir kaç gün evvel bunların ayrılma kararıyle bitmiştir.

Fahriye Hanım dava açtıktan sonra kocasının evinden çıkıp gitmiş imiş.

Evvelki gece Fahriye Hanımın saat 20 de yanında bir iki arkada şile Kağnıpazarından geçmekte olduğunu gören Muammer Bey bunların arkalarına takılmıştır. Fahriye Hanımın arkadaşları Muammer Beyin geldiğini görünce yollarını değiştirmişler ve Fahriye Hanımı yalnız bırakmışlardır.

Muammer Bey Fahriye Hanımın yanına yaklaşarak onunla biraz yürümüştür.

Fakat bu esnada aralarında ne geçmişse geçmiş, Muammer Bey birden tabancasını çekerek Fahriye Hanımın üstüne beş el atcş etmiştir. Fahriye Hanım sessizce yere düşmüş ve Muammer Bey de hiç bir şey olmamış gibi soğuk kanlılıkla evine gitmiştir.

Silâh seslerini işiten zabıta memurları koşmuşlardır. Meseleye müddei umumilik başmuavini Nazif Bey elatmış ve katil yakalanmıştır. Muammer Bey cinayeti kendi yaptığını söylemiştir.

Üfürükçülük

Galatada üfürükçülük yaptığı iddiasiyle İstanbul ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilen hacı Tahir Efendinin muhakemesi, son safhasına gelmiştir.

Müddei umumî, dosyayı mütaleaya almıştır. Gelecek muhakemede iddianamesini söyliyecek, sonra müdafaa yapılarak karar bildirilecektir.

Açıkta kalanlar

İstanbul maliyesinden açıkta kalan memurların henüz pek azına başka vilâyetlerde vazife verilebilmiştir.

Açıkta kalan 450 kadar memurdan şimdiye kadar ancak 150 memurun tayin edilebildikleri anlaşılmaktadır.

İstanbul maliyesinden açıkta kalan memurlara geçen iki aydır tam maaş verilmişti. Fakat bu memurlara bu aydan itibaren nısıf maaş verilecektir. Maamafih bu memurların uzun müddet açıkta kalmamaları ve muhakkak bir yere tayinleri için çalışılmaktadır. Açıkta kalan memurlardan bir kısmı da Ankaraya tayin edilmiştir.

Bunların Ankarada ma'iye mektebine devamları temin edilecektir.

Viyanalı orkestra

Viyana radyosunda yapılan büyük programlarda caz konserlerini veren profesör Maten ve orkestrası Ankarapalasta bir mevsim için angajman kabul etmiştir.

Viyananın sayılı dans orkestraları meyanında olan bu san'atkâr lar takımı Ankaraya cümhuriyet bayramından evvel yetişecektir .

Haydarpaşa hastanesi

Haydarpaşadaki emrazı entaniye hastanesindeki çamaşırhane eski tarzda olduğu için hastaneye yeni tarzda bir çamaşırhane yaptırılacaktır. Bundan başka Heybeliada sanatoryomunda olduğu gibi burada da hastaların hava alıp istirahat edebilmeleri için ayrıca bir kür salonu yapılması düşünülüyor. Ancak bunun için henüz kâfi miktarda tahsisat bulunamamıştır.

Karaköy köprüsü

Karaköy köprüsünün birkaç dubası eskidiği için tamirine başlanmıştır. Unkapanı köprüsünün de dubaları tamir edilmektedir. Sol taraf döşeme kısmının tamiri de birkaç güne kadar bitecek ve bundan sonra Unkapanı köprüsünden kamyonların da geçmesine müsaade edilecektir.

Fransız elçisi

Fransanın yeni Ankara elçisi M. Kammerer, Reis'cümhur Hz. ne itimatnamesini takdim etmek üzere, Ankaraya gitmiştir.

Muhtarlıklar kalkarken

Muhtarlara ait işlerin belediyelerce nasıl görüleceğine dair Dahiliye Vekâleti bir nizamname hazırlamaktadır. Nizamname Şûrayı Devlette tatbik edildikten sonra tatbik olunacaktır. Nizamnamede muhtarlık işlerinin neden ibaret bulunduğu da gösterilecektir. Belediyede yapılan hazırlık sırf idari noktadandır.

Bozuk Terkos saatları

Bozuk terkos saatlarının yakında kontrolüne ve değiştirilmesine başlanacaktır. Avrupaya ısmarlanan yeni saatlar on güne kadar gelecektir. Eskiden olduğu gibi saatlar değiştirilirken abonelerden fazla ücret alınmıyacaktır.

Mantosunun arasında ipekli kumaş taşıyan kadın

Prens Marya vapuru dün Atinadan limanımıza gelmiş ve yolculardan Madam Fani isminde bir kadının tavrı hareketi şüpheli görülmüştür. Bunun üzerine Madam Faninin üzeri aranmış ve mantosunun arasında yarım kilo ipekli kumaş bulunmuştur. Gümrük muhafaza memurları tarafından ipekli kumaş müsadere edilmiş ve Madam Fani hakkında da kanunî muameleye başlanmıştır.

Maarif müfettişi

Maarif Vekâleti müfettişlerinden Hasan Âli Bey dün akşam Ankaraya gitmiştir.

GENÇLİK

Bizde yetişen büyük adamlar :

Fuzulî

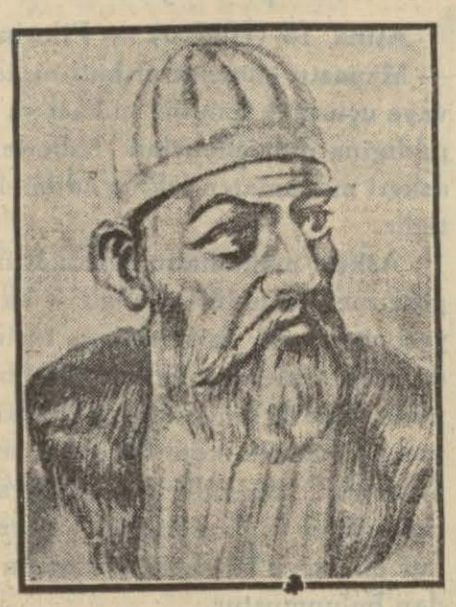

Fuzulî

Füzulî; Türk lisan ve edebiyatının cihan edebiyatına iftiharla gösterebileceği lâyemut ve ünlü şairlerinin başında gelir.

Bundan dört asır evvel gelen şairin hakikî doğum tarihi meçhuldür. Milâdî 1493 te doğduğu tahmin olunuyor. Pederi (Hulle) kasabasının müftisi Süleyman Efendidir. Asıl ismi Mehmettir. Mütevazi ve zeki şair Füzulî (Mahlasını) kabul etmekle, ayni zamanda şiirlerini de hayat sigortasına koymuş oluyor.

Çünkü —Füzulî: Arapça boş-ğaz— demek olduğundan bu kötü ismi kendisine almağa cesaret edecek şair bulunamıyacağından, şiirlerinin diğer şiirlerle karışmak tehlikesi kendiliğinden ortadan kalkmış oluyor...

Kendisi Irak Türklerindendir. Her divan şairi gibi o da aslen Türk ve dili Türkçe iken mübahasei ilmiye esnasında arabî ve farisî ile tekellüm ederdi. Ve bu hakikati de itiraftan çekinmezdi.

Mezhebinin sünnî veya şiî olduğu kabili münakaşa bir meseledir. Maamafih şark Türkleri arasında o zamanlarda şiilik çok taammüm etmiş bir mezhepti.

Füzulînin (Fazlı) isminde şair bir oğlu da vardı. Koca şairin genç yaşında iken hocasının kızına âşık olduğu söylenir. Zaten Füzulî o aşkı ve eserlerindeki terennüm ettiği aşk iledir ki lâhutî ve eflâtunî aşkın timsali olarak tanınmamış mıdır?

Ziya Paşa bile:

Yanıktır o âşıkın kitabı
Nazmında kokar ciğer kebabı

Demekten kendini alamamıştır.

Ayni zamanda İngiliz müsteşriki Mister (Kip) te bu hususta ve Füzulînin çığırından hararetle bahseder.

Şair Füzulî ayni zamanda hem âlim hem de tabip idi. Bir kere:

"İlimsiz şiir, esası yok dıvar gibi olur. Ve esassız dıvar gayette bi olur.,, düstürunu prensip olarak kabul etmişti. O şiirde ilim, fikir ararsı.

Tabipliğne gelince bundan dört yüz sene evvel (sıhhat ve maraz) veya (Ruhname) namındaki eserile ilmi ve tıbbı hakkındaki söyle diklerimizi teyit ve ispat eder.

15 tane mühim eseri vardır. Bunlardan bir kaçını sayalım:

Leylâ ve Mecnun —manzum efsane— benk ve bâde, sakiname, sıhhat ve maraz, şikâyetname bittabi divanı ve saire.... Bunlar Türkçe, Arapça ve Farisî lisanile yazılmıştır.

Leylâ ve Mecnun efsanesi Acem ve Araplarda mevcut eski bir aşk hikâyesidir.

Bir çoklarınızın mevzuunu bildiği Leylâ ve Mecnun "mektepte sevişen iki âşıkın hayatından bâhistir. Mecnun bu aşk ile dağlara düşer.... Nihayetinde o hale gelir ki Leylâsını tanıyamaz ve visâlden içtinap eyler... Çünkü aşk madî değil lâhutîdir...,,

Füzulînin şikâyetnamesi nişanca Mehmet Paşaya evkaf idaresi için yazılmış bir mektubun mevzuundan ibarettir.

Fuzulî

Ne bilsin ki Füzulî, senelerce bu satırlarile, her bağrı yanan şikâyetçinin dudaklarında dolaştıkça yüreğine su serpilecek! sükûnet bulacak!

İşte 445 sene evvel Bağdat civarında Hullede doğduğu söylenen ünlü şair 60 senelik ömrünün kıymetli mahsullerini 15 tane eserile verdikten sonra 1555 milâdî tarihinde o da dünyasını değiştirmeğe mecbur kaldı.

Umran Nazif

Cümhuriyet Gençler Mahfeli bir senede neler yaptı?

Cümhuriyet Gençler Mahfelinin 933 — 934 senesi umumî faaliyeti, diğer senelere nazaran daha hummalı bir vaziyet arzetmektedir.

Mahfelin içinde herkes vazife almış ve herkes te bu vazifeyi başarmak için birbirile adeta yarış ediyor. Bundan anlaşılıyor ki memleket gençliği her tarafta hummalı çalışıyor..

Mahfel bu sene de dört şubesini faaliyette bulunduracak.

Temaşa şubesi:

Ötedenberi en çok varlık gösteren bu şube ilk müsameresini Cümhuriyet bayramında verecek ve her on beş günde bir olmak üzere kemafissabık devam edecek.

Bu şubede, Müçteba, Baha, Ali, Reşit B. lerin hazırladıkları eserler sahneye konacak ve muhakkak ki hepsinde yeniliklerle karşılaşacağız.

Salonun umumî vaziyeti bu sene bambaşkadır. Dıvar desenleri, elektrik tesisatı yepyenidir. Sahnenin içindeki tenvirat ve tesisat ta bu sene tamamen değişmiştir.

Lisan şubesi:

Geçen sene Fransızca, İngilizce, Almanca, lisan derslerine İtalyanca ve Türkçe edebiyat olmak üzere üç kurs daha ilâve edilecektir. Ve her kurs iki şube olacaktır.

Şu halde haftanın her gününde 6 dan sonra mahfelde lisan faaliyeti müşahede edilecek..

Cümhuriyet Gençler mahfelinin edebiyat şubesi bu sene (C. G. M) isimli bir de aylık mecmua çıkaracaktır.

Bu mecmuadaki yazıları; gene kendileri yazacak ve Avrupa haberlerini gene kendileri buraya nakledeceklerdir.

San'ata ve fikre ait yüksek ze-

(Devamı 8 inci sayıfada)

Gençlerle Başbaşa

Şişli Gençler birliğinden Aziz Bey diyor ki

Nota bilseydim. Size nota ile ifade etmeğe çalışırdım ama maalesef bilmiyorum. Mükemmel bir cazbant; mükemel bir fokstrot çalınıyor.. İşte bu cazbandın çaldığını mümkün olsa da size nota ile ifade edebilsem. Yalnız bakıyorum. Ben cazbant bir fokstrot çalıyor dediğim zaman muhterem karilerim içinizden:

— Eh bana ne bu o kadar fevkalâde bir şey mi diyorsunuz. Evet fevkalâde bir şey bu öyle bir cazbant ki (enstromansız) cazbant.

Cazbandı çalanlar ağızla çalıyor. Lâkin tuhaf şey hayret ettiniz ve hafif dudaklarımızı büktünüz. Evet ağızla mükemmel bir cazbant istediği her parçayı çalıyor. Cazbandı çalanlar da çok değil üç dört kişiden ibaret:

Aziz, Güney ve Şaban, Gazi B. ler.

Bulundukları dört dıvar arasında günlerinin bir an evvel geçmesini bekliyen arkadaşlarının hüzün ve elemlerini daima neşelerile unutturuyorlar.

Uzun bir koridoru geçtik soldaki kapılardan birini açtık iki katlı 70 karyolanın bulunduğu bir büyükçe odaya girdik. Herkes meşgul biri günü geçmiş bir gazeteyi okuyor. Öbür tarafta beş altı kişi altmış altı oynuyor. Beri tarafta biri diğerini traş ediyor. Bir köşede de bizim neşeli grup mütemadiyen gülüyor. Aziz Bey arkadaşlarına tuhaf tuhaf hikâyeler anlatıyor.

Aziz Bey

Yemek zamanı gelmiş olacak herkes yerlerinden fırladı demin bom boş duran koridorda şimdi adeta insandan bir sel akıyordu. Neşeli grup ta dağılmış yalnız Aziz Bey yatağının ucuna ilişmiş oturuyordu. Yanına yaklaştım. Neye yemeğe gitmediğini sordum, canı istemiyormuş.

— Aziz Bey, dedim, siz bu grupun en neşeli bir uzvusunuz. Sizin daiam neşeli olduğunuzu isterim.

Aziz Bey başını kaldırdı bana uzun uzun baktı ve mânalı gülerek:

— Evet gazeteci bey zannediyor musunuz ben neşeliyim. Sırf şu önümüzdeki bir aylık zamanı geçirmek ve bu dört dıvar arasından kurtulmak için neşeli olmağa çalışıyorlum.

Tam can alacak noktayı bulmuştum.

— Lâkin mensup olduğunuz cemiyette arkadaşlarımız sizi neşeli olarak tanıyorlarmış.

— Ay siz benim Şişli gençler birliğinde olduğumu nereden biliyorsunuz?

Bu tuhaf değil mi ben yukarda Aziz Beyin bir teşekküle mensup olduğunu filân bilmiyordum. Öyle lâfın gelişi söylemiştim. Maamafih o vesile ile onun Şişli gençler

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

Gençler için faydalı bilgiler :

Jozef Viyala : *Kahraman Çocuk*

İnkılâbın ilk senelerinde namus kâr işçilerden, birbirlerini seven mes'ut ve mert insanlardan mürekkep bir aile. Bu Viyala ailesi idi. Bu aile zengin olmamakla beraber taliinden de şikâyet etmiyordu.

Jozef Viyala, bizim kahramanımız, 1870 de doğmuştu. Bastil hapishanesi zaptedildiği zaman dokuz yaşında idi. Öyle bir yaştaki bu devirde bilhassa eğlenmek ve koşmak sevilir.

Bir çok Avinyonlular gibi Viyala ailesi de yeni fikirleri kabul etmişti. Çünkü ihtilâl Avinyon şehrini bir Fransız şehri yapmıştı. Binaenaleyh nasıl olur da Avinyonlular ihtilâl mefkûresini kabul etmemiş olurlar.

Malûm olduğu veçhile 1793 senesi iptidalarında inkılâp dahilî ve haricî düşmanları tarafından hücuma maruz kalınca küçük, büyük herkesi yardıma çağırmağa mecbur oldu.

Avinyon şehrinde de —Diğer mühim işler arasında— çocuklardan mürekkep millî bir asker yapılması kararlaştırıldı.

Bu çocuklar küçük yaştan itibaren askerî terbiye altında büyüyecekler ve zamanları gelince hiç hazırlıksız harbe gidebileceklerdi.

Bu haberle mestolan Avinyon gençlerine güzel bir elbise verildi. Ve bu orduya da vatanın ümidi gibi güzel bir isim takıldı. Söylemek zaittir ki vatanını müdafaadan başka bir şey düşünmiyen Viyala yeni teşkilâtta asker oldu. Gayreti, sabır ve tahammülü az zamanda, ona kumandanlık unvanını kazandırdı.

Marsilya kraliyetçileri yeni kanunlara isyan etmişlerdi. Ve karışıklığı bastıracak kâfi askerin olmaması asilere o havalinin bir kısmını işgal etmek fırsatını vermişti. Hattâ bunlar Paris üzerine yürümeğe ve merkeze girer girmez de konvansiyon meclisini feshetmeğe karar vermişlerdi.

Marsilya ihtilâlcilerinin bu zaferini duyan Avinyonlular büyük bir heyecana kapıldılar.

İhtilâlcilerin geçmesine mâni olmak lâzım geliyordu. Derhal cümhuriyet askerleri seferber edildi.

Bu hayırlı işe Viyola ve askerleri de iştirak etmek istedilerse de kumandan, çok haklı olarak; onları evlerine gönderdi. Bu çocuklar, şimdiden çok kanlı olacağı belli olan böyle bir harbe giremiyecek kadar küçüktüler. Filhakika on yaşındaki çocukların yeri muharebe meydanı değildi.

5 Temmuz akşamı cümhuriyet askerleri Avinyonu terk ile Durans nehrine doğru yola koyuldular. Onlar sağ sahilde bulunuyorlardı. Kraliyetçiler ise bilâkis sol sahil boyunca gidiyorlardı. Binaenaleyh Avinyona hücum edebilmek için nehri geçmeleri icap ediyordu. Fakat bütün köprüler tahrip edilmişti. Yalnız şehirden biraz uzakta, bir halatla sağ sahile bağlı askerî sandallardan ibaret, bir köprü kalmıştı. İyi bir tesadüf eseri olarak ihtilâlciler bu geçit hizasına kendilerini durdurmak için yola çıkan cümhuriyet askerlerile beraber vâsıl oldular.

Geçdi muhafaza etmek ve köprüyü sahie rapteden halatın kesilmesine mani olmak için kraliyetçiler hasımları üzerine müthiş bir ateş açtılar. Bu kurşun yağmuru altında cümhuriyet askerleri ilerlemeğe tereddüt ediyorlardı. Nehire yaklaşmak muhakkak bir ölüme kendini atmak demekti.

Bu esnada Marsilyalılar ateşe devam ederek köprüden geçmeğe başladılar.

Birden bire Avinyon askerleri arasında 12 yaşlarında kadar sevimli bir çocuk belirdi. Ve kurşunlara ehemmiyet vermeksizin elinde bir balta ile halatın bağlı olduğu kazığa doğru koştu. İşte bu kahraman Viyola idi.

O kadar mümanaata rağmen askerlerin arasına sokulabilmiş ve şimdi de gittikçe sıklaşan darbelerle kazığa bütün kuvvetile vuruyor, vuruyordu. Kazık sarsılmıya başlamıştı bile.

Fakat kraliyetçiler bu cesur küçüğü görmüşlerdi. Derhal bütün ateşler bu noktada toplandı. Halatla beraber kazık nehire yuvarlanırken Viyola kendi yerli şivesile:

— Vuruldum, fakat vız gelir. Hürriyet için ölüyorum...

Diye bağırarak, belki binlerce kurşun tarafından vurulmuş olduğu halde yere yuvarlandı.

Viyalanın bu fedakârlığı boşa gitmedi. Halat kopunca sandallar birbirlerine çarparak geri geri gitmeğe başladılar. Binnetice kraliyetçiler de nehri geçmek ve Avinyonu zaptetmekten vaz geçtiler.

Bir kaç ay sonra, meşhur bir muharrir olan Viyalanın amcası Agrikol Moro Hür insanlar gazetesi isimli bir gazetede Viyalanın ölümünü anlattı. Ve yeğeninin kahramanlığını bütün Paris halkına bildi. Robspiyer bu hikâyeyi görünce Vande harbinin kahramanı "Bara,, ile birlikte Viyalayı da tebcil ettirmeğe karar verdi.

22 Mayıs 1794 te Moro amca Avinyon murahhaslarile birlikte meclise girdi ve vak'ayı yeniden tasvir etti.

Meclis bilittifak Bara ile Viyalaya Panteone gömülmek şerefini vermeği kararlaştırdı.

28 Temmuz için büyük bir merasim hazırlandı. Teferruatı bizzat meşhur ressam Lüi Davit tesbit etti.

Fakat 27 Temmuzda Robspiyer devrildi. Zaman bayram yapmaya müsait değildi. Bunun için merasim evvelâ tehir edildi sonra da büsbütün terkedildi.

Brankles gibi Viyalanın hatırası da Mari — Jozef — Şenyenin iki mısraında kaldı.

Aptülhamidin Yaveri Keçeci Zade

İzzet Fuat Pş.nın Hatıraları

Aptülhamit Pariste Tiyatroya âşık olmuştu?

— 2 —

— Efendim.. Bendeniz bugün at yarışlarına gideceğim. Sonra büyük Bois de Boulogne ormanındaki lokantalardan birinde yemek yiyeceğim. Gece Chateles tiyatrosunda fevkalâde bir Feêrie olarak Biche - an - Bois oyununu görmiye gideceğim. Bunun için şimdiden bir loca tuttum. Bu günümün ve bu gecemin çok iyi geçeceğini tahmin ediyorum.,,

Abdülhamit benim bu sözlerim karşısında çok müteessir oldu .. Gözleri birdenbire ufalmış ve sesi de titremişti. Yavaş yavaş şunları söyledi:

— Beyefendi. Bizim kabahatimiz nedir?. Bizi buralara gene hapsetmek için getirmiş olmak pederinizin malûm olan mesleğine tevafuk etmiyor..

Abdülhamit Efendinin bu sözleri çok acıydı. Bilhassa çok şiddetli bir lisanla kullandığı kelimelerde ne söylemek istediğini anlıyordum. Buna meydan bırakmadan:

— Müsaadenizle babama söyliyeyim.. Dedim ve hemen odadan fırladım. Koşarak babamın yanına gittim. Cereyan eden sözleri olduğu gibi naklettim. Babam bu sözlerimi dinler dinlemez hemen:

— İzzet.. Dedi... O tiyatro locasının kuponu sende mi?.

— Evet..

— O kuponu hemen götür... Efendilere takdim et ve de ki... Gidip gelmeleri için her ne lâzımsa tedbir alınacaktır. Arzu ederlerse sen de tercümanlık ve mihmandarlık için izin iste ve yap...

Derhal efendilerin yanına gittim ve kendilerine bileti verdim.

Tesadüfen o akşam oynanacak oyun da ilk defa temsil edilecekti. Bunun için uzun zamandanberi hazırlıklar yapılmış ve gazetelerin yazdığına göre dekorlar ve mizansen tamam kırk bin altın harcolunmuştu. Akşam muayyen vaktinde tiyatroya gittiğimiz zaman üç şehzade hayret içinde kalmışlardı.

* * *

Paris seyahati çok kısa sürmedi.. Fakat efendilerin gördükleri iki tiyatro temsili ile, iki defa Parisi dolaşmaktan ileriye geçemedi. Gene gittikleri gibi geldiler.

Bu kadarcık kısa görgüden Abdülhamit efendi müthiş bir tiyatro merakına düşmüştü. Her yerde her zaman bu yeni merakından bahsetmiye başlamıştı.

Seneler geçti.. Abdülhamit sultan oldu ve sarayda bir tiyatro yaptırdı. Fakat... çok geçmeden Avrupadaki fevkalâdelikleri unuttu. Ve tiyatronun idaresini esvapçı başı çerkes İlyas beye verdi. Ecnebi sefirleri ile diğer mühim misafirleri büyük bir gururla davet eden Abdülhamit, esvapçı başı çerkes İlyas beyin tanzim ve idare ettiği, hazinei hümayundan münakasa usulü ile mübayaa olunan ucuz, yani berbat takımlarla mücehhez tiyatroda memnun ve mesrur etrafındakilere iltifat ederdi. Birçok zamanlar benim de seyrettiğim bu tiyatro hakikaten bir kepazelik eseriydi.

Hele o zamanlarda divanı hümayun tercümanı Münir paşa ile Yıldız sarayındaki bu tiyatroları seyrettikten sonra çıkarken tiyatro ismi altına sokulan rezaletin tafsilâtını kâh gülerek, kâh ağlıyarak biribirimize tarif eder ve bu deli saçmasından başka yerde bahsetmiye sıkılırdık.

Maamafih saray denilen şahî tımarhanenin teşkil ettiği divanelikler içinde bu ufak bir hâdise gibi telâkki edilirdi. Filvaki günde 901 tabla yemek çıkan saraydan ve onu idare eden adamların kafasından ancak bu kadar bir san'at zevki çıkabilirdi.

Haddi zatında o sadık esvapçı başı çok iyi bir adamdı. Fakat Avrupakârî bir tiyatroyu tanzim ve idarenin iyi ve sadık bir uşaklıkla ne alâkası var?.

Yıldızın meşhur tiyatrosunda öyle şeyler olurdu ki, insan hayrette kalırdı..

Aynı gecede meselâ pek ciddî bir oyunun arkasından en adî varyeteciler çıkarlar, kahkahalar toplamak isterlerdi. Bir gün çok takdir edilen bir san'atkâr ertesi gün derhal gözden düşer ve kapı dışarı atılırdı.

O zamanın en büyük san'atkârı Abdürrezzak efendinin başından geçen bir vak'a Abdülhamidin karakterini ve tiyatro zevkini göstermek itibariyle çok şayanı dikkatlir.

Abdülhamit pek çok takdir kazanan Abdürrazzak efendiyi saraya davet etmişti. Kendisine mülâzimi evvel rütbesi verilmiş ve her oyundan sonra da san'atkâr izaz ve ikram edilmişti.

Bir akşam çok neşeli olarak sahneye çıkan Abdürrazzak efendi o zaman vaziyetinden ilham almış bir nükte savurmak istemiş. Ayağındaki büyük çizmelerini çıkarmasını uşağına emretmiş. Uşak Abdürrezzak efendinin dizlerine kapanmış, çizmeyi çekmeğe başlamış. Fakat uşak uğraşmış, uğraşmış çizmeleri çıkaramamış. Bu esnada nüktenin sırası geldiğine zahip olan Abdürrezzak efendi aklına geleni hemen söylemiş:

— Yahu... Ne garip çizme bu.. Tıpkı asker maaşına benziyor.. Bir türlü çıkmıyor..

Buraya kadar tiyatroyu büyük bir neşeyle takip eden Abdülhamit bu sözler üzerine birdenbire kızmış... Derhal ayağa kalkarak tiyatroyu terketmiş... Tabiî birkaç gün sonra da Abdürrezzak efendinin rütbesi alınmış ve saraydan çıkarılmış.

Haddi zatinde pek basit olan bu ufak hikâye saray tiyatrosunun iç yüzünü çok güzel ifade eder. Maamafih bu tiyatroda oynamak için yalnız Abdülhamit efendiyi değil, esvapçı başı çerkes İlyas beyi de memnun etmek mecburiyeti vardır.

Netekim dünyanın dört bir köşesini dolaştıktan sonra İstanbula düşen sefil cambazlar ,derhal sarayı hümayunda en büyük rağbeti bulurlar. İşin daha garibi bir hafta evvel Paristen, Londradan, Berlinden gelen ecnebi sefirlere veya diğer zevat şerefine verilen temsillerde hokkabazlık ederlerdi.

(Devamı var)

---

birliğinde âza olduğunu öğrendim. Artık gazetecilik damarlarım tuttu:

— Aziz Bey sahneye ne zamandan beri çıkıyorsunuz?

— Bırak Allahınızı severseniz işiniz mi yok?..

— Hayır Aziz Bey konuşuyoruz.

Aziz Bey başını parmaklıklı pencereye çevirdi. Baktı baktı.

— İyi hatırlıyamıyorum. Galiba ilk mektepte idim. Herkes gibi ben de mektep sıralarında talebe iken çıkmağa başladım ve nihayet açmış olduğumuz bu Şişli gençler birliğinde bulunuyorum.

— Amatör ve profesyonel artistlerden kimleri takdir edersiniz?

— Herkesi takdir ederim. Bilhassa ismini sık sık gazetenizde gördüğüm ve çok kereler işittiğim amatörlerden Nurullah Kâzım, Müçteba Salâhattin ve Baha Beyleri ben de herkes gibi takdir ederim. Bu üç arkadaşım bütün istidatlarına rağmen şimdiye kadar profesyonel olmadıklarına ne yalan söyliyeyim hayret ediyorum.

Maamafih belli olmaz. Belki ileride onlar da profesyoneller arasına girerler.

— Profesyonellerden Galip, Ertuğrul Muhsin ve Talât Vasfı Riza, İ. Galip, Raşit Riza Beyleri takdir ederim.

— Son zamanlarda Türkiyedeki film sanayiini nasıl buluyorsunuz?

— Takdire şayan doğrusu. Böyle bir kaç senelik bir sanayi dev adımlarile ilerliyor. Yalnız bir şeyi anlamıyorum. Şimdiye kadar oynanan filmlerde rol sahipleri hep ayni şahıslar hattâ ayni tipler. Meselâ (karım beni aldatırsa) da Vasfi Riza Bey ne ise (Söz bir Allah bir) filminde de ayni tipte.

Biraz yenilik yapılsa herhalde daha iyi olur.

— Bir kaç seneden beri yeni başlıyan operet salgını hakkındaki düşünceleriniz?

— Bu operet salgını bir nevi moda gibidir. Halk şimdi opereti seviyor. Bir zaman böyle gider. Sonra gene eski haline rücu eder.

— Gayeniz?

— Bulunduğum meslekte iyi bir mevki almak ve hayırlısile önümdeki şu bir ayı da atlatmak.

Akşamın karanlığı epeyice ortalığı karartmıştı. Sessiz ve loş koridorları geçerek bu köhne binayı terkettim.

Melih Nazmi

Dünya Haberleri

Makedonyada bomba

Yunan askerî makamları tekzip ediyorlar

Atina, 14 (Hususî) — Filorina — Manastır şimendifer hattını havaya uçurmak için bir suikast yapıldığına dair çıkarılan haberler, askerî makamatça tekzip edilmektedir.

Askerî makamatın tahkikatına göre mesele şudur: Genali karyesi civarında tarlalardan birinde müttefiklerden kalma boş bir gülle kovanı bulunmuş ve bu kovan şimendifer köprüsü civarına atılmıştır. Bu gülle yuvarlanarak şimendifer rayları üzerinde tevakkuf etmiş ve hat bekçisi tarafından bulunmuştur.

Hat bekçisi bu boş gülle kovanını bulunca korkuya kapılarak hükûmet makamatını telâşa düşürmüştür. Mesele bundan ibarettir. İkinci Yunan kolordusu meselenin bu şekilde olduğuna dair bir de tebliğ neşretmiştir.

Amerikada 350 bin kişinin grevi

VAŞİNGTON, 14 (A. A.) — Grevler bilhassa Alabama ve Oklahoma maden havzalarında olmak şartiyle gittikçe azalmaktadır.

Pensylvanya'da Çesterdeki Ford fabrikalarında işe kısmen başlanmıştır. İpek amelesi grevi Rode Islandada sirayet etmiştir.

İki sinema sanayii; sinema kanunu ile ücretlere dokunulduğu takdirde grev yapmak lüzum ve ihtimali üzerine görüşeceklerdir.

En az 500 kişilik stüdyolar tarafından verilen umum ücretin % 51 ini kendilerine aldıkları tesbit edilmiştir.

Ziraat için kredi veren müessese şubelerine 409 milyon dolar tevzi etmiştir.

M. Heryonun sıhhati

LYON, (Fransa) (A. A.) — Hemen hemen tamamen iyileşmiş olan M. Heryo, dün bütün gün kalkmış ve birçok ziyaretler kabul etmiştir.

Cümhuriyet Gençler mahfeli bir senede neler yaptı ?

[7 inci sayıfadan mabaat]

vattan yazı alınacak velhasıl Darülbedayi mecmuası gibi bir ikinci mecmua kazanmış olacağız demektir.

Musiki şubesi:

Geçen seneki gibi hem senfonik konserler verecek hem de muzikli şacaklardır.

Spor şubesi:

piyeslerde refakat edecek caz olmak üzere iki takım halinde çalı -

Cem'î spordan evvel spor terbiyesi ve vücut terbiyesini göz önünde bulunduran mahfel idaresi bu sene de ferdî sporlardan ayrılmıyacak, ve umumî faa'iyete gene geçen seneki gibi büyük turnuvasile başlıyacaktır. Mahfel âzalarından Radyolin diş macunu fabrikaları sahibi Cemil ve Necip B. ler mahfelin merasim salonu sahnesine bir perde hediye etmişlerdir. Mahfel gençliği bu yüksek teberrüe minnet ve şükranlarını arzeder.

M. N.

Fransa - Italya

Romada yapılan müzakereler iyi geçmiş

ROMA, 14 (A. A.) — Bilhassa M. Musolini ile Fransa sefiri arasında yapılan son Roma müzakereleri tamamen nikbin intibalar uyandırmıştır.

Silâhları bırakma meselesi, arzetmiş olduğu müşkülât itibarile Fransa ile İta'yanın karşılıklı menfaatleri için samimî bir teşriki mesai göstermelerine müsaade etmektedir.

Gözden geçirilen meseleler ve bilhassa kontrol, tecrübe devresinin müddeti, Alman ordusunun rejiminin değiştirilmesi ihtimalleri meselesi üzerine iki memleket tezleri arasında an'aşılmış olduğu haber verilebilir.

Hatta Versay muahedesi mucibince tayin edilen ve Fransanın tecrübe devresi müddetince Almanyanın kullanmasına izin vermiyeceği silâh cinsleri hakkında da bir anlaşmanın kabil olacağı zannediliyor.

Yunan kabinesinde tebeddül

Atina, 14 (Hususî) — Yunan Başvekili M. Çaldaris Cenevreden döndükten sonra kabinede esaslı tadilât yapılacaktır.

Bir bomba atıldı

ŞIKAGO, (Amerika); 14 (A. A.) — Bütün bir binayı uçurmıya kadir olduğu söylenilen bir bomba, dün öğleden sonra (Currency Exchang) binasının merdivenlerine atılmıştır. Fakat bir tesadüf eseri olarak bomba patlamamıştır.

Amerikada boykotaj

VAŞİNGTON, 14 (A. A.) — Amerika iş federasyonu Almanya, İtalya, Rusya, Çin ve işçilerin serbestçe işçi sendikalarına girmelerine müsaade etmiyen büyük devletlerin mallarına boykotaj ilân etmektedir.

M. Venizelos

Atina, 14 (Hususî) — M. Venizelos bugün Girithanyaya hareket ediyor. Mumaileyh kendisiyle görüşmek için M. Titülesconun buraya geleceği gün Giritten dönecektir.

Komiteciler hazırlanıyor!

Atina, 14 (Hususî)— Nevrokoptan veri'en haberlere göre Yunan ve Sırp hudutlarına girmek maksadiyle komiteci çeteleri her iki memleketin hudutlarında toplanmışlardır. Diğer taraftan Yunan ve Türk Trakyaları hudutlarında da komitecilerin hummalı bir hareketi müşahede olunmaktadır.

Yunanistandabir barışıklık

Atina, 14 (Hususî) — Mevcut malûmata göre muhaliflerle muvafıkların telifi hususunda hükûmet mahafilinde sarfı gayret edilmeğe baş'anmıştır. Başvekilin avdetinden sonra muhaliflerin meclise gelmeleri hükûmet tarafından sarfı gayret edildileceği temin edilmektedir, hatta ayni membadan verilen malûmata göre muhaliflerin hükûmetle birlikte çalışmaları dahi temin olunacaktır.

SPOR

Fenerbahçe

Istanbulşampiyonu Bursaya gidiyor

Türkiye futbol birinciliği müsabakaları için, İstanbulun da dahil bulunduğu, Bursa grubu müsabakalarına 20 birinci teşrinde Bursada başlanacaktır. İstanbul mıntakasını temsil etmek üzere grup müsabakalarına iştirak edecek olan Fenerbahçe birinci futbol takımı perşembe günü Mudanya tarikiyle hareket edecektir.

Grup müsabakaları 22 birinci teşrinde intaç edilecek ve şampiyon takım ayni akşam Karaköy tarikiyle Ankaraya hareket edecektir, Türkiye birincilikleri final maçlarına ayın 24 ünde Ankarada başlanacaktır.

Tenis komitesinin bir tebliği

Atletizm federasyonu tenis komitesinden:

Aşağıda isimleri bulunan tenisciler İstanbul tenis birincilikleri ne iştirak etmek üzere tasnif edilmiştir.

Birincilikler turnuva şeklinde 20—10—1933 cuma günü sabah 9 da başlıyacaktır.

İştirak edeceklerin 18—10—1933 tarihine kadar kaydolmak üzere federasyon merkezine veya Zeki Rıza Beyin mağazasına müracaat etmeleri tebliğ olunur.

Suat, Şirinyan, Sedat, A. Ferit, Semih Süreyya, Rasih, Sait Salâhattin, Davit Jaffe, Giras, Tevfik Haccar, Necmi, Orhan, Vedat Abut Beyler.

Karamürselde deniz faaliyeti

Karamürsel, 14 (A.A.) — Türkiye denizcilik federasyonunca kabul edilerek İstanbulda yaptırılan dörtlük yeni kürek vasıtaları olan Diklerden birer tane, Türkiye yüzme birinciliklerine iştirak eden ve sahilde bulunan İzmir, Bandırma, Kocaeli mıntakalarına birer tane verilmiştir.

Bu teknelerle kürek çekilmesini öğretmek üzere Türkiye denizcilik federasyonundan Ekrem Rüştü Bey, yanında muallim Her Tegedüş olduğu halde 13 birinci teşrincuma sabahı Karamürsele gitmiş ve orada iki kürek takımı teşkil ederek bu teknelerle talime başlamıştır.

Bu meyanda nüfusunun azlığına ve kasabasının küçüklüğüne rağmen çalışkan Karamürsel gençliğinin ve kıymetli kaza kaymakamının müzaheretiyle, takdire ve diğer mıntakalara misal olmıya değer şekilde yaptırmaya muvaffak olduğu ve Moda yüzme havuzu gibi üç tarafı kapatılmış 50 metre boyundaki yüzme havzunda yüzme talimleri de yapılmıştır.

Her Tegedüş Karamürselde bir hafta daha kalarak kürek talimleri ve jimnastikleri yaptıracaktır.

Sinema yıldızlarına fazla para yok!

Vaşington, 14 (A.A.) — Sinema sanayii hakkındaki yeni kanunun bir maddesi artistlerin haddinden aşırı maaşlarla angaje edilmesine karşı on bin dolara kadar nakdî ceza derpiş etmektedir.

Yurdunu tanımıyan, onu sevmesini de bilmez

Tenzilâtlı tarifeden istifade ederek yurdu dolaşmalı, görmeli, tanımalıyız

Büyük bayram için demiryollarında, hava hatlarında, şehir vasıtalarında ne kadar tenzilât yapıldığını yazıyoruz

(Baş tarafı 1 inci sayıfamızda)

kadar dokuz gün için gidiş parası ile, gidiş geliş bileti verecektir.

İzmir — Kasaba

19.10.933 ten 10.11.933 tarihine kadar 23 gün:

A — Ankaraya gideceklere:

Afyon, Balıkesir, Bandırma için % 50.

(Asker, mektepli, izci, sporcu, musiki heyetleri için sülüs tarifesi tatbik edilecektir.)

B — Her hangi bir istasyondan diğer bir istasyona gideceklere:

26.10.933 tarihinden 3.11.933 tarihine kadar dokuz gün umuma % 50.

(Asker, mektepli, izci, sporcu, muski heyetleri sülüs tarifeye tabilir.)

Cenup hattı

Devlet Demiryollarının tatbik ettiği tarifenin ayni, parasız kısmı da dahil.

Ilıca — Palamutluk

19.10.933 tarihinden 10.11.933 tarihine kadar 23 gün:

% 50.

Şark demiryolları

27.10.933 tarihinden 2.11.933 tarihine kadar 7 gün:

A — Ana hat: Gidiş geliş için: Umuma % 50.

Asker % 60.

B — Banliyö: 28. 29. 30/10/33 tarihlerinde 3 gün: Geliş gidiş için umuma % 20.

(25 kişilik grup halinde mektepli, spor ve izciler için % 50.)

Şehir dahilindeki nakil vasıtaları

ISTANBUL

28. 29. 30/10/933 tarihlerinde yalnız üç gün için:

İstanbul tramvaylar: % 20
Üsküdar „ : % 30
Akay vapurlar : % 50
Şirketihayriye vapurları: % 50
Haliç şirketi „ % 50.

İZMİR

Karşıyaka tramvayları: % 50
Göztepe tramvayları: % 50
Körfez vapurlar: % 50
Rıhtım tramvayları: % 50

Hava hatları

29. 30. 31 teşrinievel 933 günlerine mahsus olarak:

% 30 tenzilât.

Ayrıca:

Ayni günlerde iki buçuk lira mukabilinde Ankara şehri üzerinde tenezzüh uçuşları yapacaktır.

Türkiye dahilinde seyahat etmek için fırsat bu fırsattır. Bundan azamî istifade etmelerini bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Devlet merkezimiz Ankarayı henüz görmemiş birçok vatandaşlarımız vardır. Halbuki, saltanat devrinde sıtmasiyle meşhur bir kasabacık olan Ankara cümhuriyet devrinde Türkiyenin en mamur bir beldesi haline gelmiştir.

Bozkır ortasında kurulan bu güzel ve yeşil şehir zayıf iradeli, bezgin yürekli insanlar için ne mükemmel bir ruh sanatoryomudur.

Bayağı zamanlarda bile Ankarayı ziyaret edenler, iradelerinin çelikleştiğini, kafalarının aydınlandığını, ruhlarının refahlandığını duyarlar ve hayata daha büyük bir inanla atılırlar.

Nerede kaldı ki, cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle Ankaranın manası ve ehemmiyeti büsbütün artacaktır.

Üç gün üç gece bütün memlekette yapılacak şenliklerin ve tezahüratın zirvesini Ankaranın teşkil edeceğine şüphe yoktur.

İzmir, Konyayı, Adanayı, kayseriyi, Sıvası, Karadeniz sahillerini tanımıyan'arımız da çoktur.

Nakliye tarifelerinde yapılan bu yüksek tenzilâttan istifade ederek İstanbulluların memleket içine yayılmak ve böylelikle yurdumuzu daha yakından tanıyarak sevmek için bir fırsat bileceklerine şüphe etmiyoruz.

Faşizmin onuncu yıl dönümü münasebetiyle İtalya Demiryollarında yapılan tenzilâtlı tarifeden İtalyan milletinin ne büyük bir mikyasta istifade ettiğini gazetelerden öğrendik. Yalnız Romayı milyonlarca İtalyanın ziyaret ettiğini söylersek memleketi tanıma işinin başka memleket'erde ne kadar mühim bir vatan borcu telâkki edildiği anlaşılır.

Vatandaşlar:

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle tarifelerdeki ten zilâttan istifade ederek yurdumuzun dört bucağına yayılınız.

Başka şehirlerde oturan eşini - zi, dostunuzu ziyaret ediniz.

Devlet merkezimiz Ankarayı herhalde bir görünüz.

Çünkü cümhuriyeti sevmek demek, yurdu sevmek demektir.

(*) Bu ücretlere ilâveten birinci mevkide % 10 ikincide % 7/5 üçüncü mevkide % 5 nakliye vergisi ve üç kuruş pul parası ve Haydarpaşa ile münasebeti olan istasyonlar için birincide % 5 ikincide % 4 üçüncüde % 3 liman ücreti ilâve ediliyor.

Demir Yollarındaki Ucuzlama

Demir yollarındaki ucuzlama hakkında bir fikir verebilmek için bir kaç mukayeseli misal verelim:

	K. M.	I	II	III	
Istanbul-Ankara	577	2337	1731	1126	Tenzilâtsız
Istanbul-Ankara		1169	866	563	Tenzilâtlı (*)
Istanbul-Kayseri	907	2876	2135	1383	Tenzilâtsız
„ „		1661	1235	798	Tenzilâtlı
Istanbul-Sıvas	1179	3054	2268	1472	Tenzilâtsız
„ „		1839	1368	887	Tenzilâtlı
Istanbul-Konya	748	2667	1978	1281	Tenzilâtsız
„ „		1452	1078	696	Tenzilâtlı
Istanbul-Adana	1117	3004	2231	1447	Tenzilâtsız
„ „		1789	1331	862	Tenzilâtlı
Istanbul-Samsun	1533	3337	2480	1614	Tenzilâtsız
„ „		2122	1580	1029	Tenzilâtlı
Istanbul-Malatya	1509	3318	2466	1604	Tenzilâtsız
„ „		2103	1566	1019	Tenzilâtlı
Istanbul-Eskimalatya	1520	3326	2472	1608	Tenzilâtsız
„ „		2111	1572	1023	Tenzilâtlı
Ankara Samsun	957	2876	2135	1383	Tenzilâtsız
„ „		1661	1235	798	Tenzilâtlı

Aydındaki tren kazası

Tahkikat devam ediyor. Makinistle ateşçi tevkif edildi

Aydın, 14 (Hususî) — Burada vukubulan tren kazası etrafında alâkadarlar tahkikat ve tetkikata devam etmektedirler.

Kazaya uğrıyan 102 numaralı tren hâdise günü saat 19,15 te Aydın istasyonundan Nazilli istikametine hareket etmiş, on dakika ileride "Ilıcalar,, denilen yerde lokomotifin ön tekerlekleri hattan çıkmıştır.

Tren bu vaziyette traversler üzerinde 80 metre kadar yürümüş, kaviste de hızını alamıyarak toprağa saplanmıştır. Makinenin arkasında bulunan vagonlar biribiri üzerine binmiş, on üç vagon parçalanmıştır.

Diğer vagonlar frenler sıkıştırılmış olduğu için parçalanmaktan kurtulmuşlardır. Kazaya uğrayan tren yük katarı olduğu cihetle içinde yolcu yoktu.

Bu sebeple insanca zayiat büyük olmamıştır. Yalnız katar memuru İzmirli Mehmet Nuri Efendi vagon altında kalarak ölmüştür. Kayın biraderi gardöfren Mustafa Efendi de ağırca yaralanmış hastahaneye kaldırılmıştır.

Fennî ve adlî tahkikat devam ediyor. Yapılan tahminlere göre kaza yolun arızalı olmasından ve trenin lüzumundan fazla sür'at le gitmesinden ileri gelmiştir.

Makinist ve ateşçi mevkuftur - lar.

8700 kişilik bir çete

Moskova, 14 (A.A.) — Vlâdivostoktan bildiriliyor: Çin ve Japon gazeteleri verdikleri malûmata nazaran 8700 kişiden mürekkep olan 30 Konguz çetesi eylül ayı zarfında Mançuride Şarkî Çin demiryolunu şark hattı mıntakasında faaliyette bulunmuşlardır.

Rayiştag

Yangın davasında maznunlar ne diyorlar?

Berlin, 14 (A.A.) — Volf ajansından:

Rayiştag yangını mahkemesinin bugünkü celsesinde reis, 4 ecnebi avukatın muhakemede hazır bulunmalarına müsaade eden vesikaları kendilerinden geri almıştır.

Bunun sebebi, bu avukatların Bulgar maznunların müdafaa vekiline yazdıkları bir mektupta polis memurları ve müstantik hakkında hakareti mutazammın bazı sözler yazmış olmalarıdır.

Bundan sonra polis müfettişlerinden Scranowiezin ifadesi dinlenmiştir. Müfettiş, yangın hakkında bazı tafsilât vermiş ve bilhassa demiştir ki: Müzakere salonunun kumla döşenmiş olan zeminine kolayca iştial edebilecek bir madde tabakası sürülmüş olduğu hakkındaki iddia tamamiyle asılsızdır.

İtfaiye kuvvetleri küçük zabitlerinden Klotzda şu ifade de bulunmuştur:

Yangın akşamı saat 9,15 te bana malûmat verdiler. Maiyetimdeki efrat ile birlikte hemen meclise koştum. Saat 9,27 de tulumbaları işletmeğe başladım. O sırada vaziyet müzakere salonunun kurtazılmasına artık müsait değildi.

Bu ifade bittikten sonra reis, bu şerait dahilinde yangının söndürülmesine ait mesainin geçikmiş olmasından bahse imkân olmadığını söylemiştir.

Reisin bu sözlerinden sonra şahit Klotz, tekrar söze başlıyarak müzakere salonuna yangın esnasında hiç bir ecnebi gazetecinin girmesine imkân bulunmadığını beyan etmiştir.

İtfaiye kuvvetleri küçük zabitlerinden Wald de şu şehadette bulunmuştur:

Benim emrim altındaki itfaiye kuvvetleri Klotzun maiyetindeki efrattan sonra yangın yerine gelmiştir. Wald, bundan sonra bilhassa şu sözleri ilâve etmiştir:

"Müzakere salonunda saat 11 e doğru kolaylıkla iştial edebilir bir madde çıkarıldığını söyliyenler ve Rayiştag meclisinde milliyetçi sosyalist hücum kıtaları bulunduğunu iddia edenler, açıkça yalan söylemişlerdir.,,

Berlin, 14 (A.A.) — Havas ajansından: Şahit Vendt ayın 27 sinde saat 10 da Rayiştag yangınından haberdar edilir edilmez cümle kapısının kapandığını anlatıyor ve hiç bir sivil şahsın kendisi yokken girip çıkmadığını söylüyor.

Kendisinin meb'us olduğunu isbat etmiş olan sivli, ancak daha sonra çıkmıştır.

Teorglerin avukatı, Rayiştağın kapısından çıkan sivilin kaçarak mı gittiğini sordu. Şahit, Toergler ile arkadaşlarının Rayinştağdan her vakit olduğu gibi çıktıklarını söyledi.

Bundan sonra yangın yerini ziyaretini anlatan Rayiştağ müfettişlerinden Scronovitz şahadette bulundu. Müfetiş içtima salonunda 35 yerden alevler çıktığını görmüştür.

Etıbba odasında muhaliflerin iddiaları

(Baş tarafı 1 inci sayıfamızda)

torların mutat vazife alışının önüne geçmiyor, senelik aidatın indirilmesi için teşebbüslerde bulunmuyormuş, dış tabip'eriyle eczacılara idare heyetinde azalık veriyormuş.

Dün, muarız partinin namzet listesinde gösterdiği doktorlardan birkaçı ile görüştük. Önceden şunu kaydedelim ki, dün görüştüğümüz muarız parti namzetlerinden üçü, ne böyle bir partiden, ne de kendilerinin namzet seçildiklerinden haberdardır. Kendilerine, muarız partinin bazı toplantılar bile yaptığını ve karar'aştırılan bazı esasları anlattık.

Şükrü Hâzım Beye göre..

Bu esaslar hakkındaki fikirlerini sorduk, aslî idare heyeti yedek azalığına namzet gösterilen Şükrü Hazım Bey diyor ki:

— Muarız listeyi yapanları bilmiyorum. Her halde muhakkak bildiğim bir şey, aralarında bulunmayışımdır. Namzet seçi'diğimi de gazetelerden öğreniyorum. Bana kalırsa tesbit olunan esaslar, birer temenni olsa gerektir. Belki de, yeni intihap olunacak oda idare heyetine, hangi hususlar üzerinde çalışmanın zarurî olduğunu izah için çizilmiş bir program mahiyettedir. Maamafih söylediğiniz esaslar içinde, etıbba odasının salâhiyeti haricinde bazı temenniler de vardır. Meselâ etıbba odası, bizim doktorların müteaddit vazife almalarının önüne geçemez. Bu, bir kanunla temin olunabilir. Ve oda idare heyeti olsa olsa hükûmete temenni mahiyetinde bir müracaatta bulunabilir.

Senelik aidat işine gelince; zaten mevcut kanun tadile uğramıştır. Bugün, etıbba odası, çalışmıyan mes'ektaştan aidat almamaktadır. Zaruret içinde oldukları anlaşılan bir kısmından da yarı aidat alınıyor.

Dişçiler ve eczacılar idare heyetine de birer aza vermek istiyorlarsa, bu kendilerinin elindedir. Reylerini, kendi aralarından seçecekleri namzetler üzerinde teksif ederler, olur biter.

Şimdi etıbba odası idere heyetinin almakta olduğu hakkı huzur ve maaşların kaldırılmasını istemek, çok yerinde bir taleptir.. Ben de bu fikirdeyim.,,

Osman SerefeddinBeye göre

Muarız zümrenin haysiyet divanı yedek azalığına namzet gösterdikleri Osman Şerafettin Beyin söyledikleri de şunlar:

"— Bazı arkadaşların beni de yedek aza olarak listeye koyduklarını sizden öğreniyorum. Etıbba odasınının halihazır heyeti idaresi ve diğer başka listelerde görülen meslektaşlarımızın cümlesi hürmete şayan zevattır. Şimdiki idare heyeti elinden geldiği kadar çalışmıştır. Bundan sonra geleceklerin de ayni suretle çalışacaklarına kanaatim vardır. Bütün arzu, doktorların dedikoduyu bırakarak elele verip insaniyet ve kendi meslekleri için gayret sarfet meleridir.,,

Osman Şerafettin Bey de diş tabipleriyle eczacıların heyeti idarede birer azalık alabilmelerinin heyeti umumiye intihabiyle olabileceği kanaatindedir. Doktor, yardıma muhtaç mes'ektaşlar için bir muavenet sandığı hazırlanmak ta olduğu haber veriyor. Hakkı huzur ve maaşların kaldırılması oncada, mutlak surette lâzımdır. Müteaddit vazife almak bahsine gelince...

Osman Şerafettin Bey diyor ki:

"— Muarız tarafın hakkı var; bunun önüne geçilmelidir. Şimdi ki etıbba odası idare heyeti de müteaddit vazife almanın aleyhindedir, ama "Bunu ne suretle yapabiliriz?,, diyor'ar. Görüyorsunuz ya bu tarafın da hakkı var. Hulâsa bu iş bir hükûmet işi, kanun işidir. Etıbba odasının yapacağı iş değildir.,,

Mazhar Osman Beye göre

Mazhar Osman Bey de diyor ki:

"— Bir kısım meslektaşların müteaddit vazife almalarının önüne geçilmesini istediklerine bakılırsa, anlaşılan, muarız tarafı serbest doktorlar teşkil ediyor. İşlerim başımdan aşgın.. İntihapla uğraşmağa, liste yapmağa harcıyacak vaktim yok.. Listede namzet gösterildiğimin farkında bile değilim. Böyle bir vazife verilirse, arkadaşların teveccühleri diye telâkki eder ve yapmağa çalışırım.,,

Amerikâ Reisicümhurunun oğlu

Paris, 14 (A.A.) — Amerika cümhur resinin büyük oğlu James Ruzvelt, dün 17,40 ta Londradan Parise gelmiştir.

M. Ruzvelt ve dünya sulhü

Vaşington, 14 (A.A.) — M. Rusvelt radyo ile bir nutuk söylemiş, "emperyalist temayüllerle,, dünya sulhunu tehdit eden milletler, sulhperver milletler arasına ancak daimî bir talim ve terbiye ile girebilirler demiştir .

Millet olarak müttefikan harbe karşı duruyoruz. Arazimizi komşularımız aleyhine genişletmek istemiyoruz. Amerika, Kanada , Meksika ve Cubayı ilhak etmek istemiyoruz.,,

M. Ruzvelt dünya ekseriyetinin de böyle düşündüğünü fakat , "buhranın önüne geçilmek istediği takdirde bunun bir günde veya bir senede yapılmıyacağını,, ilâve etmiştir.

Almanlara boykot

Amerika iş federasyonunda böyle bir karar verildi

Vaşington, 14 (A.A.) — Amerika iş federasyonu icra komisyonu, Alman işçi sınıfına teşkilât yapmak hakkı verilene ve yahudilere karşı yapılan mezalim bitene kadar Alman mallarına ve alman müesseselerine boykotaj yapmak hususunda bir karar vermiştir.

Komisyon, esasen bu boykotajın "İşçi menfaatine karşı ayni gaddarlıkları yapan veya siyasî, dinî veya örfî sebeplerle olsun mezalim yapan,, milletlere de tatbik edilmesi kanaatindedir.

Vaşington, 14 (A.A.) — İş federasyonu kongresi mesaisini M. Greenin bir nutku ile bitirmiştir. M. Green demiştir ki:

"— Millî kalkınma programına yardım etmeğe tamamiyle karar verdik. Fakat yapacağı yanlışlıkları kabul etmeği reddettik. Grev aleyhinde bulunan bazı sesler duyduk. Hatta bazan grevi iktısadı baltalama diyenler oldu. Buna cevabımız şudur ki: Amerika hürriyet bir vakıa o'arak kaldıkça, grev yapmak hakkına dokunulmamalı ve dokunulamaz bir hak olarak kalmalıdır.

İdare, iş idaresi tahkikat neticesinde yapılan grevlerden haksızları olduğunu tesbit ederse, grevcilere yapılan yardımın kesilmesine karar vermiştir.,,

Almanya, Finlandiya ile Ticaret mukavelesini feshetti

Berlin, 14 (A.A.) — Volf ajansından: Alman hükûmeti halihazırda mer'iyette bulunan Almanya — Finlandiya ticaret muahedesi ile bu muahedenin zeyillerini feshetmek niyetinde bulunduğunu bildirmiştir. Ahiren Berlinde girişilmiş olan müzakereler neticesinde bu muahedenin müddeti bitmezden evvel yeni bir ticaret itilâfnamesi elde edilebileceği ümit olunmaktadır.

Atinada yakalanan büyük bir sui istimal çetesi

Atina, 14 (Hususî) — Dün on dört erkek ve üç kadından mürekkep 25 kişilik büyük bir sahte kârlık çetesi yakalanmıştır.

Maznun'ar bir senedenberi sahte evrak istimaliyle harp kurbanları kasasından ve devlet hazinesinden para çekmekte idiler. Bu çete efradı arasında muhasebatı umumîye memurları da dahildir.

Romen hariciye nazırı dün geldi, Ankaraya gitti

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

diği sırada selâm havası çalmıştır.

M. Titülesko istasyondan otomobile binerek Perapalas oteline gitmiş, orada kendisine tahsis edilen dairede bir müddet istirahat ettikten sonra vilâyete giderek vali Muhittin Beyi ziyaret etmiştir. Romanya hariciye nazırı bu ziyareti müteakip Ayasofya camiini gezmiş, sonra Perapalasa dönmüştür. Bu sırada Vali Muhittin Bey Perapalasa gelerek misafirin ziyaretini iade etmiştir.

İstanbul valisi ve belediye reisi Muhittin Bey muhterem misafir şerefine dün Serkldoryanda bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette M. Titülesko ve refakatindeki zevat ile Bükreş sefirimiz Hamdullah Süphi Bey, Ramanya sefiri M. Karp, Romanyanın İstanbul birinci ve ikinci kolsolosları M. Anastasiyu ve M. Gika, vali Muhittin, Madrit sefirimiz Şevki, vali muavini Ali Rıza, hariciye hususî kalem müdürü Refik Amir, Beyoğlu kaymakamı Sedat Beyler bulunmuşlardır.

Saat on altıya kadar süren ziyafeti müteakip M. Titülesko Perapalas oteline gitmiş, orada saat on yediye kadar kalarak istirahat etmiş, sonra refakatinde kendisiyle birlikte gelen zevat ve Hamdullah Süphi, vali Muhittin, Refik Amir Beylerle Romanya sefiri olduğu halde Tophane rıhtımından bindiği bir motörle Haydarpaşaya geçmiştir. Misafir üzerinde Rumence "Hoş geldiniz,, yazı'ı olan takın yanında sahile çıkmış, burada bir müfereze asker tarafından selâmlanmış, askerî muzika selâm havası çalmıştır. M. Titülesko Türkiye ve Romanya bayrakları asılmış olan gar dahiline girerek kendisine ayrılmış olan hususî vagona geçmiş, teşyie gelen zevatla veda'aşmış, tren saat on sekizde alkışlar arasında hareket etmiştir.

Romanya hariciye nazırının refakatinde; hukuk müşaviri ve orta elçi M. Raicoviceanu, M. Titüleskonun hususî kâtibi M. Nenisor, Romanya matbuat umum müdürü M. Dragu, orta elçilik başkâtibi M. Buzdugan dün Sofyadan şehrimize gelmişler ve Ankaraya gitmişlerdir. M. Titülesko ile birlikte gelen Bükreş sefirimiz Hamdullah Süphi Bey'e Romanyanın Ankara sefiri M. Karp ta Ankaraya hareket etmişlerdir.

Romanya hariciye nazırı bu sabah Ankaraya varmış olacak, orada üç gün kaldıktan sonra salı günü akşamı şehrimize hareket edecektir. M. Titülesko Ankaradan dönüşte İstanbulda bir gün kalacak, çarşamba akşamı kara yolu ile Atinaya hareket edecektir.

Nazırın refikası

Misafir nazırın refikası Madam Titülesko bu sabah Romanya vapuriyle Köstenceden şehrimize gelecektir. Madam Titülesko Gatarıhtımında vali Muhittin Beyle, Romanya konsolosluğu erkânı tarafından karşılanacak, Muhittin Beyin kerimesi hanımefendi kendisine bir büket takdim edecektir. Madam Titülesko bu akşamki trenle Ankaraya gidecektir.

Şehrimizde bulunan ecnebi sefirler, Romanya hariciye nazırının ziyareti dolayısiyle, dün akşam Ankaraya gitmişlerdir. Gideniler; Yunan sefiri M. Sakelâropulos, Yugoslavya sefiri M. Yankoviç, Mısır sefiri Abdülmelik Hamza Bey, İngiltere sefareti maslahatgüzarı M. Morgan dır.

Giden yolcular çok olduğu için dün Ankara trenlerinde değişiklik yapılarak yalnız yataklı vagonlardan mürekkep ayrı bir tren tahrik edilmiş, saat on sekizde kalkan bu trene M. Titüleskonun bulunduğu hususî vagon ilâve olunmuştur. Her zaman saat on sekizde kalkan tren ise saat 18,15 te hareket etmiştir.

Nazırın tercümei hali

M. Titülesko 1883 senesinde doğmuştur. Paris hukuk fakültesinde hukuk doktorasını verdikten sonra Romanyaya dönmüş, 1905 ten 1909 senesine kadar Jassy üniversitesinde hukuk profesörü olmuştur. Müteakiben mebus intihap edilmiş, Romanya kabinesine ilk defa 1917 senesinde maliye nazırı sıfatiyle girmiştir.

M. Titülesko sulh konferansında Romanyayı temsil etmiş, Triyanon muahedesini memleketi namına imzalamıştır. 1920 den 1922 ye kadar yeniden maliye nazırı olmuş, daha sonra Londra büyük elçiliğine, milletler cemiyeti nezdinde Romanyanın daimi murahhaslığına tayin edilmiştir. Müteaddit defalar hariciye nezaretini deruhte etmiş olan M. Titülesko 1930 senesinde milletler cemiyeti umumî heyetine riyaset etmiştir.

Atina seyahati

Atina, 14 (Hususî) — Hariciye nezaretine gelen ma'ûmata göre Romanya hariciye nazırı M. Titülesko Ankara ziyaretinden sonra Atinaya gelecek ve teşrinievelin yirmisinde burada bulunacaktır.

Bulgar ve Yunan nazırları

Sofya, 14 (Hususî) — Zora gazetesinin verdiği bir habere göre Yunan başvekili M. Çaldaris'le Bulgar başvekili M. Muşanof Cenevrede görüştükleri sırada Atinada veya Sofyada tekrar buluşmağa karar vermişlerdir. Bu itibarla M. Muşanofun Atinaya gitmesi veya M. Çaldarisin Sofyaya gelmesi muhtemel görülmektedir.

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Nev'i	Muhammen miktarı	Vahidi Kıyasî	Bulunduğu mahal
Balya kapak tahtaları	25000	Kilo	
Hurda çinko	50	„	Cibali Levazım anbarlarında'ır
Istimale gayri salih çivili kayış	1000	„	Cibali fabrikası anbarında.
Muhtelif kolonya ve levanta	872 şişe	Adet	
Muhtelif tüp	2809 „	„	
Saç suyu	23 „	„	
Tuvalet suyu	2 „	„	
Muhtelif esans	439 „	„	Kabataş mamu'ât anbarında olup toptan satılacaktır.
Tuvalet sabunu	2 Ku'u	„	
Muhtelif Eşanti on	514 şişe	„	
Podra	14 kutu	„	
Boş levanta kutusu	30 „	„	
Sirkelik Şarap	6 Fıçı	„	Kabataş mamu'ât anbarında.

Yukarıda isim ve miktarları yazılı muhtelif eşya 19/10/933 tarihine müsadif perşenbe günü saat 14 te açık arttırma usulile satılacağından talip erin eşyayı görmek üzere her gün sabahtan akşama kadar hizalarında gösterilen mahallerine ve pazarlık için de tayin edilen günde % 15 teminatlarile birlikte Cibalide levazıma şubesinde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları ilân olunur. (5340)

Dr. Nuri Fehmi
GÖZ HEKİMİ
Cağaloğlu, Süreyya Bey apart.
Saat 2-6 ya kadar. Telef:23212

VAKIT

Kitap işleri köşesi ve muhabere sütunu

Devlet matbaası tarafından basılan ve mekteplerde okutturulan kitapların tevzi ve satış işi müessesemize verilmiştir. Bunlar İstanbulda yalnız (VAKIT) kütüphanesinden tedarik olunabilir.

◆◆

Devlet matbaasının diğer neşriyatı da (VAKIT) yurdu tarafından satılmaktadır. İlmî eserlerle Maarif Vekâleti mecmuaları ve sair kitaplar için de (VAKIT) kütüphanesine müracaat edilmek lâzımdır.

◆◆

(VAKIT) kütüphanesi, her vilâyet merkezinde bu kitapları satmak üzere birer şube açmıştır. Vilâyetler hududu dahilinde, Devlet matbaasının mekteplere mahsus olan kitapları ile diğer eserleri için bu şubelere müracaat olunmalıdır.

◆◆

Vilâyetlerde şubemiz olarak adresleri gösterilen kitapçılarla kırtasiyecilerden ve gazetemiz bayilerinden henüz muamelelerini bitirmiyenlerin temmat mektubu, gönderdikleri halde mukavelelerini ihzar, yahut mukavelelerini gönderip te teminat muamelelerini ikmal etmiyenlerin, yeni siparişleriyle birlikte noksan olan işlerini tamamlamaları hususuna nazarı dikkatlerini celbederiz.

Cevaplarımız

Maraş orta mektep müdüriyetine: İstediğiniz yurt bilgisi mevcudu bitmiştir. Devlet matbaasınca yeniden tabedilecektir. Tab'edildiği zaman gönderilecektir.

Dinar Dikiciköy başmuallimliğine: İbrahim Alâettin Beyin çocuk ruhu kitabının fiatı yüz otuz beş kuruştur.

Karacabey Çamlıcaköy muhtarlığına: İstediğiniz kitap ve defterler bizde yoktur.

Genç kazası maarif memurluğuna: İstediğiniz kitaplar biz de yoktur.

M.M.V. Harita umum müdürlüğünden

Harita Umum müdürlüğü harita matbaası için muhtelifülcins olarak 25 kalem malzeme ve boya merdane meşini çinko ve su fanilası ve saire pazarlıkla satın alıncaktır. Pazarlığı ve ihalesi 21 B. Teşrin 933 Cumartesi günü saat 15 de yapılacaktır. Evsaf cins ve mıktarlarını ve şeraitini görmek üzere her gün harita Umum müdürlüğü Levazımına gitmeleri pazarlığı için de M.M.V. Merkez Satın alma komisyonuna müracaatları. (5525)

Ergani istikrazı Birinci ikramiye keşidesi hakkında ilân

Maliye vekâletinden ve cumhuriyet merkez bankasından:

İkramiyeli Ergani istikraz tahvillerinin birinci altı aylık ikramiye keşidesi bu hususdaki talimatname ve itfa pilanı mucibince 16/Teşrinievvel/933 tarihine müsadif pazartesi günü saat on dörtte Ankara'da Cumhuriyet Merkez Bankası binasında icra edileceğinden arzu eden zevat keşide esnasında hazır bulunabilir.

İkramiye kazanan numaralar müteakiben ilân ve bedelleri hiç bir vergiye ve tevkifata tabi tutulmaksızın derhal Merkez Bankasınca tediye edilecektir. (5616)

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30.000.000 Frank

İdare merkezi: ISTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

Istanbul (Galata ve Istanbul) Izmir
Samsun. Mersin. Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik. Kavala. Atina. Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesapları küşadı. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

Ziraat Vekâletinden:

Satın alınacak 10 ton Arsinikiyeti ressas iki ay müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Şartnameler Ankara'da Ziraat Vekâleti mübayaa komisyonu ile Istanbul'da birinci Ziraat Müdürlüğünden verilecektir. Taliplerin teklif mektuplarile muhammen bedelin yüzde 7,5 ğu üzerinden teminat akçalarını ihale günü olan 16/12/933 cumartesi günü saat on beşe kadar zikri geçen komisyona vermeleri ve kendilerinin de o saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (5593)

Sağlam ve ucuz

STAR

Elektrik Ampulleri

gelmiştir. Deposu: İstanbulda Tahta kalede Prevoayans han No. 15 8459

Üsküdar icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen masa, ayna, dondurma kutusu ve tezgâh ve tabak ve sandalya ve sair eşya 19 — 10 — 933 tarihine musadif perşembe günü saat 12 den 13 e kadar Kadıköyünde Haydarpaşa rıhtım caddesinde 114 numaralı dükkân önünde birinci açık arttırması icra edileceğinden talip olanların yevm ve vakti mezkûrda hazır bulunacak memuruna müracaat eylemeleri ilân olunur. (329)

3. K. O.

Satınalma Komisyonu ilânları

M. M. V. Sa. Al. KOM. dan: Yerli fabrikalar mamulâtından 15,000 adet yün battaniye kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 2—11 — 933 perşembe günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplariyle Ankarada M. M. V. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. (3345) (5470)

DOKTOR

Hafız Cemal

Dahilî hastalıkları mütehassısı

Divanyolu N. 118 Telefon: 22398

ZAYİ — Eyüp 46 ıncı ilk mektepten aldığım tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim. 221 Necmeddin 8851

§ 1327 doğumlu nüfus kâğıdımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yokutr. Bakırköylü Tanas

Zonguldak Nafıa Başmühendisliğinden:

1 — bedeli keşfi "28800,, liradan ibaret olan Zonguldak - Çaycuma yolu mebdeinde ve Zonguldak Şehri içinde kayık iskelesinden Ankara köprüsü yakınına kadar Gazipaşa caddesi üzerine yapılacak "5000,, metre murabbaı parke kaldırım inşası 25/10/933 tarihine müsadif çarşanba günü saat on beşte ihale edilmek üzere ve kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iktidarı fennî ve itibarî malilerini isbat edenler kabul olunur.

3 — Münakasaya dahil olmak isteyenlerin bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan "2160,, lirayı Vilâyet idarei Hususiyesi hisabına bankaya verdiklerine dair makbuz senedi veya millî esham mukabili muhasebei hususiyeden ilmühaberi ibraz etmeleri lâzımdır. Ticaret Odalarına mukayyet olduklarına ve itibarî malilerine dair bir vesika göstermeleri icabeder. Yetlerindeki ehliyeti fenniye vesikalarını yevmi ihaleden sekiz gün evvel Vilâyet Başmühendisliğine göstererek münakasaya dahil olabileceklerine dair ya bir ehliyet vesikası almaları veyahut ellerindeki vesikanın zirine şerh verdirmeleri iktiza eder. Bu şartları haiz olmıyanlar münakasaya kabul edilmez.

4 — Talipler ihale günü saat on beşte Vilâyet Encümeninde bizzat veya musaddak vekilleri hazır bulunmalıdır.

5 — Evrakı keşfiye ve şartnameyi görmek isteyenlerin ihaleden iki gün evveline kadar her gün Zonguldak Vilâyet Nafıa Başmühendisliğine ondan sonrada Vilâyet Daimî Encümen Kalemine müracaat etmeleri ilân olunur. (5618)

Hatıralar ve Vesikalar

Harp kabinelerinin isticvabı

Bu eser, mütarekeden sonra, umumî harp mes'ullerinin divanıâlideki isticvaplarını, resmî vesikaları ihtiva etmektedir.

Harp kabinelerinin isticvabında

Bütün harp senelerinin ve mütareke yıllarının en canlı safhalarını, bu eserde bulacak, lezzetle, merakla okuyacaksınız.

600 sayıfalık kitap bir lira

Dağıtma yeri VAKIT matbaası

Ziraat Vekâletinden:

Yüksek Ziraat Enstitüsü için yaptırılacak mefruşat 21 gün müddetle kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır.

Bu işe ait münakasa evrakı 15 lira bedel mukabilinde Ziraat Vekâletinde Yüksek Ziraat Enstitüsü Bürosu Müdürlüğünden alınacaktır.

Taliplerin münakasa şartnamesinde yazılı vesikalarla kendi teklif edecekleri bedelin % 7,5 u nisbetinde muvakkat teminat mektuplarile birlikte ihale günü olan 4/Teşrinisani/933 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 15 de Vekâlet inşaat Komisyonuna müracaatları ilân olunur. (5617)

Ucuzluk.. temizlik.. Sür'at

VAKIT YURDU KİTAP KISMI

Basılacak Kitaplarınızı..
Yapılacak Cetvel işlerinizi..
Makbuzlarınızı..
Defterlerinizi..
Baskıya Ait Her işinizi..

VAKIT YURDU

Her Yerden Çok Ucuz Yapar

Anî ve kat'î tesirli

Fenaspin Tabletleri

Baş ve diş ağrıları, nezle ve aybaşı sancılarında pek tesirlidir. Her eczanede satılır.

(8192)

KOŞUNUZ:

Fırsatı Kaçırmayınız

Galatada

MAYER

Mağazasında

Büyük

Tenzilâtlı Satış

BAŞLADI

İSTİFADE EDİNİZ

Nafıa Vekâletinden:

Samsun - Sıvas hattı üzerinde kunduz ve kalın cihetlerinde kâin taş ocaklarından beşer bin metre mik'ap balastın ihracı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Kunduz cihetinden ihraç edilecek beş bin metre mik'ap balasta ait münakasa 1/11/933 tarihine müsadif Çarşanba günü saat 15 de ve kalın cihetinden ihrac edilecek 5000 metre mik'ap balasta ait münakasa da aynı gün ve tarihte saat 15,30 da Ankarada Nafıa Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir.

Taliplerin aynı gün ve saatlerde teminatı muvakkate ve carî seneye ait ticaret odası vesikalarile birlikte komisyona müracaat etmeleri lâzımdır. Talipler bu hususdaki şartnameleri birer lira mukabilinde Ankarada Nafıa Vekâleti Levazım Dairesinden Istanbulda Haydarpaşada Liman Işleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (5524)

Devlet Demir yolları ilânları

Cumhuriyet Bayramı Münasebetile

Devlet Demiryollarında 23 gün müddetle mühim nisbetlerde tenzilât

19 Teşrinievvel - 10 Teşrinisani zarfında umumî yolcu tarifeleri üzerinden asgarî % 50 olmak üzere mühim nisbetlerde;

Haydarpaşa ve Ankara banliyö hatlarile Mudanya - Bursa hattında yalnız bayramın üç günü zarfında tenzilli yolcu tarifeleri üzerinden % 50 nisbetinde tenzilât yapılacaktır.

Ankara - Haydarpaşa sür'at ve Toros sür'at katarlarına bu müddet zarfında üçüncü mevki yolcu kabul edilmez.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (5494)

5 - 11 - 933 pazar günü münakasası yapılacağı ilân edilen Lokomotif bakır boru ve aynalarile diğer bakır aksamı münakasası görülen lüzum üzerine 11 - 11 - 933 tarihine tesadüf eden cumartesi gününe bırakılmıştır. (5610)

Saçların hâlâskârı

Savo - Piksindir

Istanbul Yalova ecza deposu

Sahibi: MEHMET ASIM

Neşriyat müdürü: I. Safa

VAKIT Matbaası — Istanbul

Cumhuriyetin onuncu yıldönümü için

Yüksek komisyonca hazırlanan

ON YILIN DESTANI

Yazan: Halit Fahri

Uç gün bayram zarfında memleketin her yerinde sahneye konulacak olan bu temaşa eseri çıkmıştır. Fiyatı her yerde 50 kuruştur.

Kanaat Kütüphanesi 8490

Şerlok Holmes'i

Bugün müvezziler parasız dağıtacaklar...